

MUZEUL JUDEȚEAN TELEORMAN

„LOCUL UNDE
TRECUTUL
SE ÎNTÂLNESTE
CU PREZENTUL”

e - BULETIN SEMESTRIAL DE INFORMARE

ISSN 2284 - 5461
ISSN - L 2284 - 5461

ANUL III, NR. 1 (5), IANUARIE 2014

MUZEUL JUDEȚEAN TELEORMAN ÎNTR-UN CONTINUITATE ȘI NOUȚATE

Dincolo de ce a fost sau nu posibil să realizăm, anul 2013 a reprezentat pentru Muzeul Județean Teleorman, în primul rând, un an al continuității activităților culturale-științifice. Ciclul expozițional *Exponatul Lunii* a ajuns în al șaselea an, expoziția *Colecții și Colectționari* la a II-a ediție, iar „*Anii de război*”, la *Anul 1943*. Au continuat și proiectele culturale *Muzeul altfel* (ediția a II-a) și *Noapte Muzeelor* (ediția a VI-a), desfășurate, ca toate celelalte activități cu publicul, în cadrul programului „*Muzeul - sursă de cultură și educație*”. Despre continuitate se poate vorbi și în cercetarea arheologică, în 2013 împlinindu-se 20 de ani de la debutul cercetărilor din așezarea gumelnițeană de la Vitănești. Cele mai importante descoperiri de aici, vechi de peste 6000 de ani, își vor găsi locul într-una dintre sălile expoziției permanente de arheologie, urmând a fi, în curând, accesibile publicului vizitator. Revista de arheologie a muzeului, publicație științifică al cărei prim număr a apărut în anul 2009, a ajuns la nr. 5, reușind astfel să susținem nu numai ritmicitatea apariției dar și standardul ridicat al conținutului. De asemenea, seria *Publicațiile Muzeului Județean Teleorman*, inițiată în anul 2010, a marcat apariția celei de-a opta lucrări.

În ceea ce privește noutățile, la nivel expozițional amintim expoziția *Mihai Eminescu - 163 de ani de la naștere*, prima expoziție dedicată marelui poet și realizată la muzeu de *Ziua Culturii Naționale*. Cu această ocazie am înregistrat o altă premieră: cel dintâi plic filatelic emis de muzeu. De altfel, noutăți în sine au fost și șase dintre cele zece expoziții temporare ce au putut fi vizitate. Tot în anul 2013, a fost organizat, pentru prima dată în Alexandria și după știința noastră în județul nostru, primul *Târg al Colectărilor*, în cadrul proiectului „*Octombrie, Luna Colectărilor*”. Un proiect cultural inițiat în anul ce a trecut fost „*Muzeul... te vizitează*”, proiect ce se desfășoară în comune ale județului Teleorman și cuprinde prezentarea muzeului și diferite activități specifice.

Nu putem încheia aceste rânduri fără să amintim evenimentul marcat de aniversarea a 15 ani de la înființarea *Secției Numismatice Alexandria* a Societății Numismatice Române, secție ce s-a constituit de-a lungul anilor ca un partener de nădejde în organizarea unor manifestări expoziționale sau științifice la Muzeul Județean Teleorman.

Pavel Mirea

DIN SUMAR:

S-A ÎNTÂMPLAT LA MUZEU

pag. 2-3

EXPOZIȚII LA MUZEU

pag. 4-7

TÂRGUL COLECȚIONARILOR - EDIȚIA I

pag. 9

UN FIU AL TRANSHUMANȚEI: PETRE STROESCU

pag. 20-21

PAGINA PROFESORULUI

pag. 22-23

PAGINA ELEVULUI

pag. 24-25

RESTAURARE - CONSERVARE

pag. 28-32

AGENDA CULTURALĂ IANUARIE - Iunie 2014

pag. 34

S-A ÎNTÂMPLAT LA MUZEU - CRONICA EVENIMENTELOR CULTURALE IULIE - DECEMBRIE 2013

Făcând un bilanț al ultimelor 6 luni ale anului care s-a încheiat, în această perioadă Muzeul Județean Teleorman a derulat 25 de manifestări – expoziții, simpozioane, lansări de carte etc. – care au adunat în sălile instituției 711 vizitatori și participanți direcți la evenimentele inițiate și găzduite de către muzeu.

Astfel, în perioada iulie – decembrie 2013, au fost organizate 5 expoziții temporare, un simpozion, două manifestări derulate în cadrul Programului educațional *Muzeul - sursă de cultură și educație*, un program derulat în cadrul Proiectului *Muzeul te vizitează*, au fost lansate două publicații și s-au desfășurat două manifestări prilejuite de evenimentele: *Zilele Municipiului Alexandria* și *Octombrie, Luna Colecționarului*. Au fost prezentate 6 exponate în cadrul ciclului expozițional *Exponatul Lunii*. De asemenea, tot în perioada amintită, instituția noastră a fost gazda unui workshop de educație vizuală organizat de Asociația T.E.T.A. în cadrul *Festivalului Național de Teatru „Ideo Ideis” 2013*.

* * *

Pe plan expozițional, *Exponatul Lunii* a continuat și în a doua jumătate a anului 2013 aducând în fața publicului noi obiecte de etnografie, arheologie, istorie, aflate în patrimoniul instituției. În perioada iulie - decembrie 2013 au fost expuse: *Briciul de bărbierit* – iulie, *Medalia centenarului orașului Alexandria* – august, *Fibula digitală de la Lăceni* – septembrie, *Dubla pentru cereale* – octombrie, *Samovarul* – noiembrie, *Bancnota de 100 lei* – decembrie.

Relicve sub asfalt - cercetări arheologice pe Varianta ocolitoare a municipiului Alexandria – 17 septembrie - 31 decembrie (prelungită până la 31 mai 2014) (detalii în pag. 5, 6);

Colecții și colecționari, în cadrul proiectului expozițional „*Octombrie, Luna Colecționarului*”, ediția a II-a – 1 - 26 octombrie (detalii în pag. 8);

Anul 1943, în cadrul proiectului expozițional „*Ani de război*”, organizată în colaborare cu Biroul Județean al Arhivelor Naționale Teleorman – 31 octombrie - 29 noiembrie (detalii în pag. 7);

Calendarul – O poveste despre timp, expoziție realizată cu exponate aparținând colecționarului Gheorghe Zbârcea din București – 13 decembrie 2013 - 31 ianuarie 2014.

Tot la capitolul expoziții, trebuie să punctăm și participarea Muzeul Județean Teleorman, cu obiecte, la realizarea expoziției *Aurul și argintul antic al României*, expoziție ce reunește peste 1000 de piese lucrute din metale prețioase - aur și argint - descoperite pe teritoriul României, realizată de Muzeul Național de Istorie a României București și alte 31 de muzee din țară, ce a fost deschisă la București, la 19 decembrie 2013.

În ceea ce privește simpozioanele, în perioada iulie – decembrie 2013 a fost organizată o singură manifestare de acest gen. Este vorba de simpozionul *Constituția din 1923*, desfășurat în colaborare cu Colegiul Național „Al. D. Ghica” Alexandria în data de 20 noiembrie.

În cadrul ciclului *Exponatul Lunii* a continuat concursul lunar *Vino la muzeu și câștigă*, la care vizitatorii, fie veniți la muzeu, fie vizitatori virtuali ai website-ului instituției, au fost invitați să răspundă la o întrebare legată de exponatul din luna respectivă și să trimită răspunsurile lor fie prin poștă, fie prin email, la o adresă special creată. Lună de lună, câștigătorii au fost desemnați prin tragere la sorți iar premiile au constat într-un abonament la muzeu, pentru un an, și diferite publicații și cărți poștale ilustrate editate de către instituția noastră, instituții colaboratoare sau sponsori.

De asemenea, pe parcursul ultimelor șase luni ale anului 2013, la sediul Muzeului Județean Teleorman a continuat organizarea unor expoziții temporare, atât cu obiecte din patrimoniul propriu, dar și cu participarea unor colecționari și instituții colaboratoare. Programul de desfășurare al acestora a fost următorul:

Personalități teleormănene în documente de arhivă, expoziție organizată în colaborare cu Biroul Județean al Arhivelor Naționale Teleorman – 6 - 27 septembrie (detalii în pag. 4);

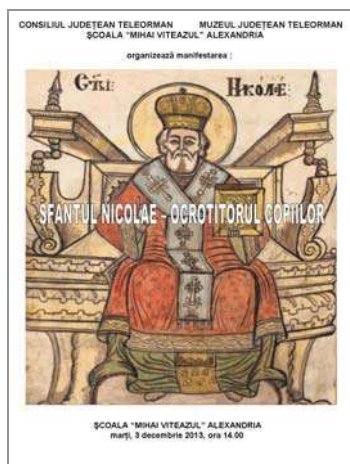
(continuare în pag. 3)

S-A ÎNTÂMPLAT LA MUZEU - CRONICA EVENIMENTELOR CULTURALE IULIE - DECEMBRIE 2013

(urmare din pag. 2)

Manifestările organizate în cadrul Programului educațional **Muzeul-sursă de cultură și educație** au continuat în ultimele șase luni ale anului 2013 cu două astfel de activități:

1 Decembrie – Ziua Națională a României – 20 noiembrie;

Sfântul Nicolae - Ocrotitorul copiilor – 3 decembrie.

În cadrul proiectului **Muzeul... te vizitează**, în ultima jumătate a anului 2013 a fost organizată manifestarea: **Cum se îmbrăcau bunicii noștri**, ce a avut loc în data de 25 noiembrie și s-a desfășurat la Școala Gimnazială din localitatea Furculești (detalii în pag. 10).

Tot în perioada iulie - decembrie 2013, specialiștii instituției noastre au fost invitați să participe la o serie de manifestări organizate de diverse instituții din Alexandria și din județ. Este vorba de manifestarea organizată în data de 29 iulie, de Prefectura Teleorman, cu ocazia **Zilei Imnului Național** și de acțiunea **Culorile Toamnei**, derulată în ziua de 31 octombrie, la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria.

Ca o noutate a anului care a trecut, trebuie să semnalăm organizarea primului **Târg al Colecționarilor**, acțiune ce s-a înscris în cadrul proiectului expozițional „**Octombrie - Luna Colecționarului**” (detalii în pag. 9).

În ceea ce privește activitatea editorială, în ultimele luni ale anului 2013, au fost lansate două publicații:

- **Alexandru Averescu. Mareșalul poporului**, autor Dan Botez;

- **Monografia satului Surdulești**, autor Ioan Spiru (detalii în pag. 33).

Activitatea culturală a instituției noastre s-a încheiat în data de 19 decembrie 2013 cu cea de-a doua ediție a decernării **Premiilor Muzeului Județean Teleorman** pentru cercetare științifică în domeniile arheologiei și istoriei: **Premiul „Ioan Spiru” pentru cercetare arheologică** și **Premiul „Ion Moraru” pentru cercetare istorică** (detalii în pag. 13)

Corina Iordan

EXPOZIȚII LA MUZEU

PERSONALITĂȚI TELEORMĂNENE ÎN DOCUMENTE DE ARHIVĂ

„Adeseori se simte lipsa geniului și a marilor talente, dar uneori și a prilejurilor fericite: unii pot fi lăudați pentru ce-au făcut și alții pentru ce-ar fi făcut.”
La Bruyère

Prezentată publicului vizitator în perioada 6 - 27 septembrie 2013, expoziția intitulată **Personalități teleormănene în documente de arhivă** a fost organizată de Muzeul Județean Teleorman în colaborare cu Biroul Județean Teleorman al Arhivelor Naționale și Biblioteca Județeană „Marin Preda” din Alexandria și a cuprins: documente de arhivă constând în certificate de naștere și căsătorie, foi matricole, cataloage cu situația școlară, dar și fotografii, cărți semnate de scriitorii teleormăneni prezentați și decorații primite de-a lungul timpului de unele din cele 18 personalități teleormănene. Personalitățile prezentate în aceasta expoziție au fost:

Victor ANTONESCU (n. 9 sept. 1871, com. Antonești, jud. Teleorman – m. 1947, com. Vitănești, jud. Teleorman), publicist, profesor universitar de drept, doctor în drept la Paris, om politic, ministru în diferite guverne.

Alexandru BĂDĂUȚĂ (n. 14 iunie 1901, com. Zâmbreasca, jud. Teleorman – m. 18 mai 1983, București), scriitor, publicist.

Irina BURNAIA (n. 17 mai 1913, sat Ciurari, com. Săceni, jud. Teleorman – m. 1990, București), pilot acrobat, una dintre pionierele aviației sportive din România.

Alexandru COLFESCU (n. 10 noiembrie 1899, Alexandria – m. 13 martie 1976, București), publicist, avocat, primar al Alexandriei, prefect al județului Teleorman.

Florian CREȚEANU (n. 21 aprilie 1908, Turnu Măgurele – m. 21 iulie 1972, Turnu Măgurele), poet, publicist, gazetar, prefect al județului Teleorman, profesor emerit, membru titular al Uniunii Scriitorilor.

Florian CRISTESCU (n. 5 august 1884, com. Segarcea, jud. Teleorman – m. 29 iunie 1949, Turnu Măgurele), prozator, autor de teatru, autor de literatură pentru copii și tineret, autor de manuale școlare, pedagog, folclorist și învățător.

Anghel DEMETRIESCU (n. 6 octombrie 1847, Alexandria - m. 18 iulie 1903, Karlovy-Vary, Cehia), teoretician și critic literar, filolog, publicist, geograf, membru corespondent al Academiei Române.

Gherase DENDRINO (n. 3 septembrie 1901, Turnu Măgurele – m. 4 ianuarie 1973, București), compozitor, dirijor, maestru emerit al artei, laureat al Premiului de Stat.

Constantin DINCULESCU (n. 23 noiembrie 1898, Alexandria - m. 1990, București), inginer electromecanic, membru corespondent al Academiei Române (1952) și membru titular (din ianuarie 1990), profesor universitar emerit (1967).

Oreste GEORGESCU (n. 25 decembrie 1891, Zimnicea – m. 6 ianuarie 1918, București), poet, dramaturg, critic, traducător, inclus de G. Călinescu în „Istoria literaturii”... „*Poetul de sensibilitate macedonskiană*”, a fost propus pentru premiere, la Academia Română.

GALA GALACTION (Grigore PIȘCULESCU) (n. 16 aprilie 1879, com. Didești, jud. Teleorman – m. 8 martie 1961, București) - preot ortodox, prozator, poet, traducător, călător împătimit, doctor în teologie (1909), membru al Academiei Române (din 1947), Grigore Pișculescu este cunoscut ca scriitor sub numele de Gala Galaction.

Christache MILIAN (n. 17 mai 1894, Turnu Măgurele – m. 12 martie 1966, București), publicist și traducător.

Constantin NOICA (n. 18 iulie 1909, com. Vitănești, jud. Teleorman – m. 4 decembrie 1987, Sibiu), filosof, eseist și traducător.

Hortensia PAPADAT-BENGESCU (n. 8 decembrie 1876, com. Ivești, jud. Galați – m. 5 martie 1955, București), poetă, prozatoare și autoare teatru.

Miron Radu PARASCHIVESCU (n. 2 octombrie 1911, Zimnicea – m. 17 februarie 1971, București), poet, dramaturg, publicist și traducător.

Marin PREDĂ (n. 5 august 1922, com. Siliștea-Gumești, jud. Teleorman – m. 16 mai 1980, București), prozator, eseist, dramaturg și traducător.

David PRAPORGESCU (n. 10 decembrie 1865, Turnu Măgurele – m. 30 septembrie 1916, Coți - Munții Făgăraș), general-erou, publicist, membru activ al Societății Regale Române de Geografie.

Zaharia STANCU (n. 5 octombrie 1902, com. Salcia, jud. Teleorman – m. 5 decembrie 1974, București), poet, prozator, publicist, traducător și ziarist.

Claudiu Olaru

EXPOZIȚII LA MUZEU

„RELICVE SUB ASFALT” – CERCETĂRI ARHEOLOGICE PE VARIANTA OCOLITOARE A MUNICIPIULUI ALEXANDRIA

Expoziția prezintă o parte din rezultatele cercetărilor arheologice pe „Varianta ocolitoare a municipiului Alexandria”. Debutează cu prezentarea, prin intermediul unor imagini, a zonelor situate pe teritoriul comunelor Buzescu, Mavrodin și Nanov, traversate acum de noua șosea. Sunt arătate locurile așa cum au fost înainte de construirea acesteia, o harta cu zona străbătută și poziționarea celor 11 situri arheologice de pe traseu. Pentru o mai bună înțelegere a informațiilor de către public există o prezentare pe scurt a caracteristicilor siturilor și a perioadelor surprinse în cadrul fiecăruia.

În primele două vitrine sunt expuse artefacte descoperite în două dintre siturile cercetate (Vistireasa 2 și 3), unde au fost găsite așezări ale culturilor eneolitice Boian - Spanțov și Gumelnița. Acestea au fost datate ca aparținând mileniului V. î.Hr. Au fost documentate locuințe de suprafață dar și adâncite în pământ, gropi menajere, niveluri groase de depunere arheologică (ilustrate în imaginile din interiorul vitrinei), toate furnizând un bogat material arheologic. Este expusă doar o mică parte din obiectele descoperite: vase ceramice de uz comun, decorate prin tehnicile inciziei sau exciziei, încrustării cu pastă albă dar și a picturii cu roșu, alb sau cu grafit. Sunt etalate și fragmente de statuete antropomorfe și zoomorfe împreună cu o reprezentare umană pe un perete de vas. O parte din uneltele tipice eneoliticului sunt expuse în a doua vitrină. Acestea sunt realizate din piatră cioplită (lame de silex, răzuitoare, străpungătoare) și șlefuită (dălțițe, topoare perforate, un lustruitor de ceramică, râșnițe și frecătoare), lut (fusaiole pentru tors), os (dălțițe, vârfuri) și cupru (străpungător). Toate acestea demonstrează o parte dintre principalele ocupații ale populațiilor din eneolitic cât și nivelul lor tehnologic.

Epoca bronzului este prezentată în două dintre vitrine. Prima cuprinde unelte tipice epocii bronzului, realizate din piatră cioplită și șlefuită (lame de silex de mari dimensiuni, retușate și cu lustru rezultat în urma tăierii cerealelor sau altor vegetale, un topor perforat reprezentând posibil un sceptru și un fragment dintr-o măciucă), lut (fusaiole de diferite forme folosite pentru tors, două roți miniaturale de car, greutăți de forme și dimensiuni diferite pentru războiul vertical de țesut). Prelucrarea metalelor este demonstrată de un vârf de bronz și de un tipar de lut pentru turnat verigi. Majoritatea artefactelor expuse au fost descoperite în siturile Buzescu 4-est și Buzescu 5. Vasele ceramice din perioadele de început și de sfârșit a epocii bronzului (mileniul III și sec. XIII î.Hr.) sunt atât de uz comun, de mici dimensiuni, bine lucrate, prevăzute cu apucători butoni sau mici torți dar și unele cu întrebuințări speciale, posibil folosite în timpul ospetelor

(vase cu torți supraînălțate, lustruite și decorate cu pliseuri) sau ritualurilor (un vas *rhyton*).

Pentru o mai bună înțelegere a siturilor arheologice sunt prezentate, în imagini, complexe arheologice datând din epoca bronzului (locuință de suprafață distrusă în urma unui incendiu, gropi menajere, cuptor, vase *in situ*)

și perioada primei epoci a fierului. Aceasta din urmă este exemplificată prin vase ceramice de uz comun (unele cu gura aproape pătrată și prevăzute cu proeminențe triunghiulare orientate în sus) dar și de trei urne funerare. Acestea sunt expuse împreună cu vârful unei sulite de fier toate constituind inventarul unor morminte de incinerare din acea perioadă. Posibil, în timpul cercetărilor arheologice de pe traseul Variantei ocolitoare a municipiului Alexandria, au fost atinse doar limitele unei necropole. Urnele sunt incomplet păstrate, lipsindu-le partea superioară. Una dintre ele are un alt vas, folosit pe post de capac.

Perioada antică a fost atestată pe traseul „Variantei ocolitoare a municipiului Alexandria” prin descoperirea unor așezări ale dacilor liberi (cultura Chilia - Militari) și din perioada migrațiilor timpurii (cultura Sântana de Mureș - Cerneahov). Acestea se încadrează în sec. II-III d.Hr. și sec. III-IV, iar o parte din artefacte sunt prezentate publicului în două vitrine. Sunt expuse vase ceramice lucrate la mână și la roată, obiecte de lut (greutăți pentru războiul de țesut) metal (plumb), o piatră de ascuțit și 12 monede din argint și bronz (emisiuni imperiale romane din sec. III și IV d.Hr.). De asemenea, sunt etalate obiecte de port, podoabă și accesorii din metal. Majoritatea sunt importuri din Imperiul Roman. Întâlnim expuse un cercel roman de aur prevăzut cu o piatră prețioasă, o oglindă, anouri, fibule, o cataramă și alte obiecte de bronz. Pe două panouri sunt exemplificate, cu ajutorul imaginilor de pe șantierul arheologic, locuințe adâncite și gropi din perioada dacilor liberi, precum și complexe (un cuptor și o groapă) din perioada migrațiilor timpurii. Pe un suport separat este expus un vas de provizii dacic.

(continuare în pag. 6)

EXPOZIȚII LA MUZEU

(urmare din pag. 5)

Cercel roman

Pentru perioada de tranziție la evul mediu (sec. V-VII) și evul mediu timpuriu (sec. VIII-X) sunt prezentate numeroase vase ceramice lucrate la mână sau la roată (oale, castroane, capace), unelte, obiecte de uz casnic (fusaiole) și de port (două fibule digitate de bronz),

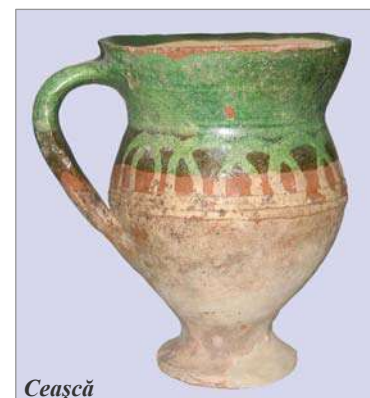
un creuzet de mici dimensiuni folosit pentru metalurgie, vălătuci cilindrici de lut, un brăzdar de fier pentru plug. Sunt expuse fotografii ale unor complexe din această perioadă: un bordei, vase sparte *in situ*, vălătuci de lut situați într-un vas, un cuptor menajer.

Un exponat deosebit este cuptorul metalurgic prelevat dintr-un sit arheologic și reconstruit în muzeu, prezentat împreună cu ultima lui șarjă de fier. Pe panouri explicative sunt fotografii cu structuri de combustie (cuptoare menajere și de ars ceramica) din evul mediu, cu momente din desfășurarea săpăturii arheologice și prelevarea cuptorului expus cât și din timpul restaurării lui.

Ultima vitrina cuprinde arme și unelte de uz casnic (fusaiole), vase ceramice, arme de fier (un vârf de suliță și unul de săgeată),

unelte de fier (un cuțit, un ac de pescuit) din sec. XVII-XVIII, dar și inventar funerar din sec. XVI-XVII: două vase de sticlă, mărgelile de sticlă, un vas ceramic, inele de argint, dintre care unul sigilar, ce are gravat pe el numele DUMITRU, cercei de argint, monede de ort din Ungaria și Imperiul Otoman. Majoritatea au fost descoperite în cadrul necropolei de înhumatie medievale din situl Buzescu 5.

Pentru o mai completă imagine a ceea ce a însemnat cele 100 de zile de muncă pe cele 11 situri arheologice, pe un panou central sunt expuse fotografii cu diferite aspecte: condițiile de lucru de multe ori vitrege din cauza vremii, activitatea muncitorilor zilieri și a specialiștilor.

Ceașcă

Ion Torcică

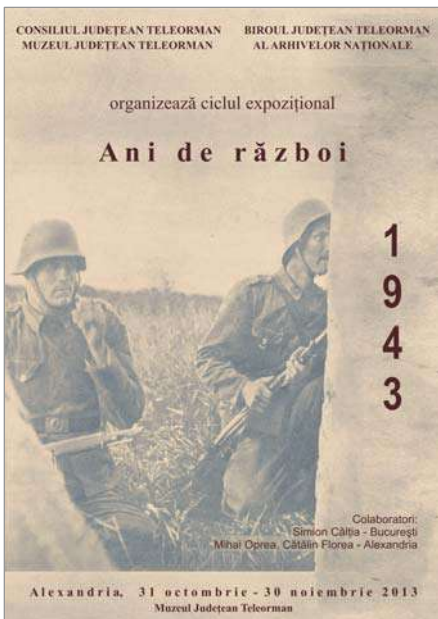

Inel sigilar

EXPOZIȚII LA MUZEU

ANUL 1943

Cu ocazia „Zilei Arhivelor Naționale”, pe data de 31 octombrie 2013, la Muzeul Județean Teleorman s-a deschis expoziția **Anul 1943**. Expoziția face parte din ciclul expozițional „Ani de război” și a fost organizată de Muzeul Județean Teleorman în colaborare cu Biroul Județean Teleorman al Arhivelor Naționale. Aceasta a cuprins fotografii și documente aflate în patrimoniul celor două instituții precum și din colecțiile Mihai Oprea și Cătălin Florea din Alexandria, respectiv Simion Câlția din București. Ea a fost deschisă publicului până la data de 30 noiembrie 2013.

Expoziția a încercat să surprindă principalele evenimente istorice de acum 70 de ani pe care România le-a traversat. **Anul 1943** a propus publicului să urmărească din perspectiva românească, inclusiv locală, desfășurarea războiului prin angrenarea a două paliere expoziționale: documentar și fotografic.

Primul palier, cel documentar, înfățișează situația politică, socială și militară din România și din județul Teleorman, în acel an. Astfel sunt puse în evidență problemele războiului din est și a mobilizării, propaganda și cenzura, patronaj și asistență socială, drama refugiaților.

Al doilea palier, cel fotografic, încearcă să pună în lumină situațiile dramatice ale armatei germane și române în companiile militare ale anului 1943. Astfel, sunt înfățișate luptele de la Stalingrad, stabilizarea frontului în est, bătălia de la Kursk, fortificarea Coastei Normandiei, luptele din Africa de Nord, propaganda nazistă, construcții militare și civile, armata română pe frontul de est, trupele anexate armatei germane (ruși, ucraineni, croați), luptele aeriene.

Cătălin Borșun

„OCTOMBRIE, LUNA COLECȚIONARULUI”

COLECȚII ȘI COLECȚIONARI - EDIȚIA A-II-A

Pasiunile sunt vânturile care umflă pânzele corăbiei; uneori ele o îneacă, dar fără ele corabia n-ar pluti. Voltaire, „Zadig” („Destinul”)

La Muzeul Județean Teleorman s-a desfășurat între 1-26 octombrie 2013 expoziția **Colecții și Colecționari**, manifestare înscrisă în cadrul celei de-a II-a ediții a Proiectului Expozițional intitulat „Octombrie, Luna Colecționarului”.

Ca și anul trecut, proiectul a fost lansat și s-a derulat după un calendar bine stabilit. Astfel, până la data de 6 septembrie au fost primite fișele de înscriere, iar în perioada 10-20 septembrie a avut loc selecția exponatelor, în funcție de ordinea înscrierii, a relevanței temei și colecției propuse și a spațiului expozițional disponibil.

Pentru ce-a de-a II-a ediție a expoziției s-au înscris 23 de colecționari din Alexandria, Peretu, Brașov și București cifră ce arată o creștere cu 5 exponanți față de prima ediție, expresie a unei bune receptări a proiectului nostru. Menționăm că 8 dintre exponanți au participat și la ediția inaugurală a proiectului, în 2012. Prin urmare, colecționari cu vârste cuprinse între 5 și 90 de ani au adus obiecte dintre cele mai deosebite, colecționate de-a lungul timpului. Vizitatorii care au trecut pragul expoziției au putea admira de la „clasicile” colecții de numismatică, medalistică și insignografie, la colecții inedite de gume de șters, creioane, evantaie, melci și scoici, capace de sticle, ambalaje de tutun și pipă, cartele telefonice etc. Poate că unul dintre cele mai interesante exponate îl constituie unul documentar, ce vizează o personalitate a istoriei locale, dedicat lui Petre Stroescu – învățător, revizor școlar, publicist – la împlinirea a 65 de ani de la moarte (detalii în pag. 20, 21).

Pavel Mirea

Exponanții la ce-a de-a II-a ediție a expoziției **Colecții și Colecționari** și exponatele prezentate:

- P.S. Galaction Stângă „Cartele telefonice”
- Florilin - Mădălin Almăjanu și Florin Oneci „Din țară și din lume – monede diverse”
- Daniela Banu „Colecție de creioane”
- Mihaela Bălan „Evantaie”
- Oana Becheru „Gume de șters”
- Aurel Căpescu „Grade militare MAPN – forțele terestre”
- Cătălin Nicolae Chircu „Aparate de fotografiat”
- Gheorghe Chircu „Sticle de bere”
- Aurel Deca „Capace de sticle”
- Aurel Ionescu „Insigne cu chipul lui Lenin”
- Ștefan-Adrian Iordan „Cristale și pietre”
- Gabriel Mîtu „De la Burebista la Ferdinand I – medalii și plachete”
- Vasile Neacșu „Cu Bachus prin lume”
- Lionede Ochea „1 dolar Eisenhower – 1971-1978”
- Alexandra Teodora Săceanu „Melci și scoici marini”
- Teodor Nicolae Săceanu „Etichete-inel de trabucuri”
- Petru Nicolae Săvușcă „Cultura pipei”
- Alin - Vasilică Stângă „Lemnul vieții”
- Florian Șerbănescu „Trăind în <Țara lui Andrei>”
- Ștefan Stan „Univers gazetăresc”
- Mirela Velcea „Colecție de lingurițe”
- Gheorghe Zbârcea „Un fiu al transumanței, Petre Stroescu, învățător, revizor școlar și publicist”

„OCTOMBRIE, LUNA COLECȚIONARULUI”

TÂRGUL COLECȚIONARILOR - EDIȚIA I

Despre intenția de a se realiza un *Târg al colecționarilor*, un târg al iubitorilor de „vechituri” și nu numai, organizatorii au anunțat încă de la prima ediție a expoziției *Colecții și Colecționari*, din cadrul proiectului expozițional „Octombrie, Luna Colecționarului”. Această intenție s-a materializat la data de 19 octombrie 2013. Evenimentul a fost o premieră atât pentru municipiului Alexandria, cât și pentru județul Teleorman și s-a desfășurat într-o frumoasă sâmbătă de toamnă în curtea Muzeului Județean Teleorman, între orele 10.00 - 16.00.

Au fost invitați să participe toți cei interesați, locuitori din Alexandria, din județ sau din țară, iar prezența acestora nu s-a lăsat prea mult așteptată. Îmbucurătoare a fost și participarea unor tineri, a unor elevi, fie din simplă curiozitate, fie în căutarea unor piese pentru colecțiile lor.

Această primă ediție a *Târgului Colecționarilor* și, sperăm, și cele viitoare, a fost una ce a favorizat comunicarea între colecționari și iubitorii de artă, istorie și cultură, un loc al cunoașterii reciproce dintre generații, un loc în care colecționarii au putut face schimb și de idei și de obiecte, iar cei interesați au putut vinde sau cumpăra obiecte pentru completarea, mărirea și diversificarea propriilor colecții.

Pe parcursul desfășurării târgului, toți participanții la eveniment au avut posibilitatea de a vizita, în mod gratuit, expoziția *Colecții și Colecționari*.

Pavel Mirea

PROIECTUL „MUZEUL... TE VIZITEAZĂ”

Proiectul „Muzeul... te vizitează” s-a desfășurat și în a doua parte a anului 2013, cu o nouă activitate în comuna Furculești, la Școala Gimnazială, beneficiari fiind elevii din clasa a V-a, dirigintă d-na Daniela Petcu-Ciubuc. Reamintim că acest nou proiect cuprinde prezentarea muzeului și a expozițiilor sale precum și activități specifice muzeului și se desfășoară în diferite comune ale județului Teleorman, având ca grup țintă elevii din aceste comune. În data de 25.11.2013, „Muzeul... te vizitează” s-a prezentat cu activitatea *Cum se îmbrăcau bunicii noștri* găsind la copiii de clasa a V-a un public deosebit de interesat și de activ. Le-am arătat copiilor, într-o prezentare PowerPoint, cum se îmbrăcau oamenii la sat altădată, de fapt am prezentat costumul popular teleormănean de sărbătoare și de muncă, folosind piese de port țărănesc din colecția Muzeului Județean Teleorman, precum și fotografiile din colecția fotografică a Biroului Județean Teleorman al Arhivelor Naționale.

La rândul lor, copiii au adus și ei câteva piese de port: o cămașă, boscele, o maramă, piese folosite de copii la serbările școlare, prilej în care se mai poartă piesele de port țărănesc de sărbătoare. Pentru a face lecția interactivă, am pus diferite întrebări, cum ar fi următoarea: *Ce poți să spunei despre această fotografie? Ce ne sugerează?* Iar copiii au dat un răspuns care m-a uimit și m-a impresionat deopotrivă: *Fotografia înfățișează o familie unită! dar și numeroasă!* nicidecum sărăcăcioasă sau modestă.

Au fost și alte întrebări aparent banale la care am primit răspunsuri neașteptate. La sfârșitul activității mi-am dat seama cât de spontani, sinceri și ce gândire pozitivă, ce mod pozitiv de a vedea lucrurile, au acești copiii și că deplasările la școli din mediul rural chiar își ating scopul, iar nouă ne pot da satisfacții deosebite, precum și mulțumirea lucrului bine făcut!

Luminița Gheorghe

RELAȚII PUBLICE

Este din ce în ce mai important ca, într-un muzeu, publicul să fie întâmpinat într-un mod profesionist. Nu este vorba numai despre calitatea activităților ce țin de conținut, ci și despre facilități, acestea determinând gradul de satisfacție al vizitatorilor. Această cale este cea mai sigură și durabilă metodă pentru îmbunătățirea promovării muzeului. Desigur că relațiile publice cuprind toate tipurile de comunicare dintre muzeu și lumea exterioară.

Strategia de relații publice a Muzeului Județean Teleorman este stabilită pornind de la categoriile de public țintă vizate și analizând permanent evoluția atât a vizitatorilor reali cât și cea a vizitatorilor virtuali, prin monitorizarea traficului de pe website-ul www.muzeulteleorman.ro și de pe contul de facebook al muzeului. Astfel, în anul 2013 instituția noastră a înregistrat 3178 de vizitatori reali, dar și 5323 de vizitatori în cele două medii virtuale.

Activitățile organizate și derulate de către specialiștii Muzeului Județean Teleorman au fost promovate permanent și în anul 2013 prin afișe, invitații, comunicate de presă transmise către mass-media locală și națională, pe liste de e-mail-uri, pe portalurile Consiliului Județean Teleorman, CIMEC, RMNR, pe website și facebook. Presa a fost monitorizată în permanență, iar copii după articolele apărute au fost arhivate într-un Dosar de Presă.

În 2013, au fost transmise către mass-media, și implicit către public, 48 de comunicate de presă și 66 de afișe ale expozițiilor și evenimentelor culturale organizate de instituția noastră. Activitatea Muzeului Județean Teleorman a fost oglindită în 846 de articole publicate în ziarele locale, precum și prin mijloacele de comunicare audio-video și virtuale (ziare locale – 206, Agerpres – 49, televiziuni locale – 65, radiouri locale – 222, radio național – 3, presa de specialitate (Rețeaua Națională a Muzeelor din România, Centru Informatic de Memorie Culturală, Colecționarul, site-uri specializate etc.) – 83, apariții on-line – 218.

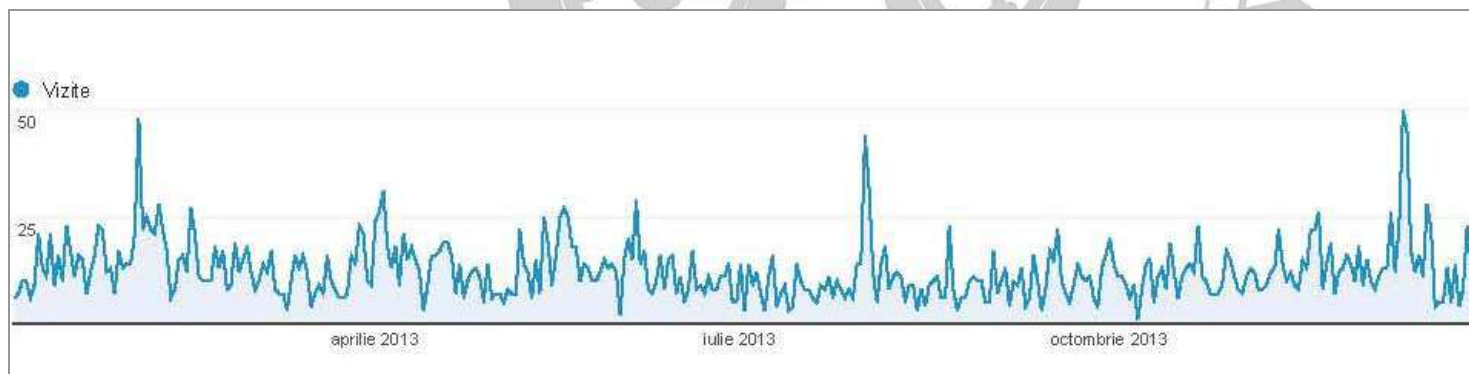
Începând cu anul 2012, în luna ianuarie, Muzeul Județean Teleorman a inițiat și a derulat și o campanie susținută de promovare a instituției prin intermediul rețelei de socializare Facebook. În 2013, au fost postate pe facebook 99 de texte și 930 de fotografii. De la inițiere și până în prezent, contul de facebook al Muzeului Județean Teleorman a reușit să strângă 1253 de prieteni și 702 aprecieri venite de la vizitatorii virtuali din întreaga țară și din străinătate (Spania, Franța, Italia, Statele Unite ale Americii, Germania, Belgia, Malta). Feedback-ul – aprecierile și comentariile care pot fi vizualizate pe cont – demonstrează eficiența acestui mod de relaționare cu publicul.

La rândul său, website-ul instituției a fost actualizat permanent. În perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2013, conform datelor obținute prin monitorizarea acestuia cu programul Google Analytics, a fost înregistrat un număr de 4564 vizite virtuale pe adresa www.muzeulteleorman.ro, reprezentând 3070 vizitatori virtuali din 42 de țări, respectiv 4 continente (Europa - 4367, America - 125, Asia - 31, Australia și Oceania - 11 și locații nesetate - 30), fiind vizitate 22658 de pagini.

O statistică a clasamentului primelor cinci locuri la diferite categorii ale vizitelor virtuale poate fi sintetizată astfel:

	Țări	Orașe (România)	Orașe (din lume)	Regiuni subcontinentale
1	România - 3944	Alexandria - 1600	Atena (Grecia) - 77	Europa de Est - 4029
2	SUA - 113	București - 1186	Chișinău (Moldova) - 40	Europa de Vest - 158
3	Franța - 88	Giurgiu - 97	Meudon (Franța) - 25	Europa de Sud - 150
4	Grecia - 80	Slatina - 88	Sevres (Franța) - 23	America de Nord - 123
5	Moldova - 45	Brașov - 73	Paris (Franța) - 18	Europa de Nord - 30

Topul accesărilor, pe zile, a fost următorul: 13 decembrie - 50 accesări, 1 februarie - 48 accesări și 1 august - 44 accesări.

O atenție deosebită a fost acordată în 2013 și parteneriatelor cu instituțiile de învățământ, locale și județene și cu organizații neguvernamentale. Astfel, pentru stabilirea și menținerea relațiilor partenoriale cu instituțiile colaboratoare, Muzeul Județean Teleorman a derulat și în anul care s-a încheiat o serie de programe educative - *Muzeul - sursă de cultură și educație, Muzeul altfel, Muzeul... te vizitează* - destinate preșcolarilor, școlarilor și liceenilor, dar a venit și în întâmpinarea altor instituții cu sprijin logistic. Astfel, în cursul

(continuare în pag. 12)

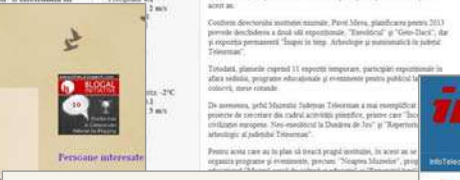
RELAȚII PUBLICE

(urmăre din pag. 11)

anului trecut, au fost încheiate 16 de parteneriate educaționale cu unități de învățământ din județ (6 - preșcolar, 8 - clasele I-VIII, 2 - clasele IX-XII) și un parteneriat cu Asociația T.E.T. Alexandria.

Tot la acest capitol, al relațiilor publice, trebuie să menționăm, nu în ultimul rând, buna colaborare pe care am avut-o și pe care o avem cu Rețeaua Națională a Muzeelor din România dar și cu o serie de instituții din județ (Consiliul Județean Teleorman, Biroul Județean Teleorman al Arhivelor Naționale, Episcopia Alexandriei și Teleormanului, Inspectoratul Județean de Poliție Teleorman, Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență, Inspectoratul Județean de Jandarmi) care ne-au fost alături și în 2013 în organizarea și participarea la evenimentele organizate și găzduite de Muzeul Județean Teleorman.

Corina Iordan

PREMIILE MUZEULUI JUDEȚEAN TELEORMAN

Începând cu anul 2012, Muzeul Județean Teleorman, cu sprijinul Consiliului Județean Teleorman, a instituit acordarea a două premii de excelență: **Premiul „Ioan Spiru” pentru cercetare arheologică** și **Premiul „Ion Moraru” pentru cercetare istorică**.

* * *

Premiul „Ioan Spiru” pentru cercetare arheologică - ediția 2013 s-a acordat Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” București și firmei israeliene Shapir Structures 1991 Ltd.

După cum se știe, între 2011-2013, în zona municipiului Alexandria s-a desfășurat o lucrare de investiție în infrastructura rutieră, respectiv o șosea ocolitoare. Traseul acesteia a străbătut, de-a lungul malurilor râului Vedea, o serie de așezări și necropole, vestigii arheologice a căror vechime se eșalonează în intervalul cuprins între mileniul 5 î.Hr. și sec. al XVIII-lea.

Motivația prin care acest premiu a fost acordat celor două entități menționate a fost următoarea:

- **Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” București**, pentru coordonarea științifică a cercetărilor preventive și efortul uman și material pe care l-a susținut în vederea salvării patrimoniului arheologic și a reconstituirii trecutului.

- **Firmei Shapir Structures 1991 Ltd.** pentru atitudinea pozitivă și respectul arătat patrimoniului arheologic, dovedind înțelegere față de stărnirile cauzate de munca minuțioasă pe care cercetarea arheologică a presupus-o.

Înainte de toate însă, cel mai mare câștig a revenit Muzeului Județean Teleorman, instituție ce și-a îmbogățit substanțial patrimoniul arheologic și, mai ales, comunității locale ce a putut, astfel, cunoaște noi dovezi ale existenței înaintașilor pe aceste locuri și a propriei identități.

* * *

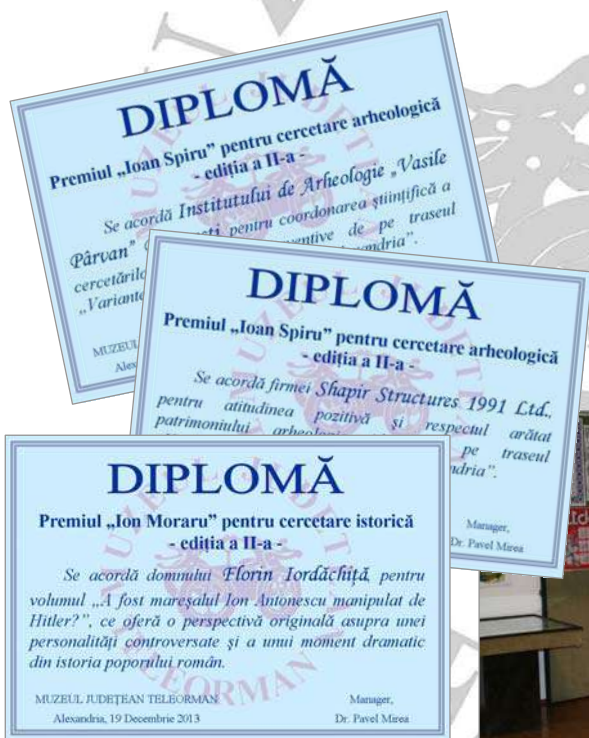
Premiul „Ion Moraru” pentru cercetare istorică - ediția 2013 s-a acordat domnului **Florin Iordăchiță**, profesor de istorie la Liceul „Anghel Saligny” din Roșiorii de Vede, pentru volumul „A fost mareșalul Ion Antonescu manipulat de Hitler?”.

Motivația prin care acest premiu a fost acordat profesorului Florin Iordăchiță a fost următoarea:

- Volumul menționat, recent lansat, oferă o perspectivă originală asupra unei personalități controversate - Mareșalul Ion Antonescu, în contextul unui moment dramatic din istoria poporului român - al Doilea Război Mondial.

Așa cum afirma însuși autorul în prefața lucrării, se propune cititorului „o reinterpretare a surselor și documentelor pentru a contura *modul de gândire, viziunea și aspirațiile* celui care timp de 4 ani a condus cu puteri dictatoriale România - Mareșalul Antonescu, precum și gradul de influență pe care a avut-o asupra lui personalitatea cu totul ieșită din comun a lui Adolf Hitler, cel mai puternic om al Europei timpului.”

Corina Iordan

ARHEOLOGIE

DESPRE VÂNĂTOARE ÎN ENEOLITIC

Pentru paleolitic și mezolitic, vânătoarea a constituit principala ocupație în urma căreia comunitățile umane își asigurau hrana. Omul din aceste perioade este perceput acum ca un vânător prin excelență. Reprezentările artistice ce au supraviețuit îl înfățișează astfel, aducând dovezi de netăgăduit asupra legăturilor dintre om și lumea animală.

Odată cu neolitizarea, lumea în care trăiau oamenii s-a schimbat mult față de perioada anterioară. Introducerea agriculturii și a creșterii animalelor a adus modificări profunde în modul de viață. Omul participă direct și profită de pe urma rodului pământului sau a animalelor pe care le domesticise. Și în domeniul sacru apar reprezentări plastice ale unor posibile zeități ale pământului, protectoare ale fertilității și fecundității lumii vegetale și animale.

Cercetările arheologice ce s-au axat pe această perioadă demonstrează că totuși, pe lângă agricultura, creșterea animalelor, prelucrarea unor materii prime ca lutul, piatra, lemnul, fibrele vegetale și animale, vânătoarea a continuat să facă parte din viața cotidiană a populațiilor din neolitic și mai târziu din eneolitic. Acest fapt este privit de către unii ca un fenomen ciudat, neînțeles în totalitate și uneori nereprezentat clar în expozițiile muzeale.

Pentru a doua parte a mileniului V î.Hr., locuirea umană pe teritoriul de vest a Munteniei este bine atestată arheologic, în această perioadă evoluând cultura eneolitică Gumelnița. Cercetările arată o societate umană înfloritoare, cu așezări complexe ce au avut o dezvoltare de lungă durată. Modul de viață era într-un tot caracteristic neoliticului în care vânătoarea se pare că juca un rol destul de important.

Printre dovezile rămase care atestă vânătoarea în neo-eneolitic se numără resturile osteologice, podoabele, armele și uneltele din piatră cioplită și din os sau corn. Listele cu speciile animale și alte categorii de descoperiri făcute în unele situri cum ar fi Vitănești „Măgurice” din județul Teleorman, relevă acest fapt. Speciile ce aduceau o cantitate mare de hrană, cum ar fi cerbul, mistrețul, bourul și calul sălbatic, apar ca favorite. Altele, cum ar fi vulpea, lupul, jderul, râsul, bursucul, erau vânat pentru blană. Ursul și castorul erau printre preferințe atât pentru blană cât și pentru carne. Până și astăzi, părți din aceste animale fac parte din meniul omului. Se poate observa că unele specii au dispărut din fauna de astăzi sau nu mai ocupă același areal. Unele animale, aduceau și trofee.

Din coarnele sau dinții lor se confecționau podoabe, descoperite frecvent pe parcursul săpăturilor arheologice în siturile preistorice. Coarnele de cerb și căprioară au constituit o materie primă pentru săpăligi, topoare, dălți, străpungătoare, vârfuri de săgeată sau suliță, mânere și multe altele. Folosit intens, cornul de cerb era, din această cauză, destul de valoros. S-au descoperit exemplare ce proveneau sigur de la animale vânat, fiind încă atașate de fragmente din craniu. Blănurile erau alte materiale ce puteau fi procurate prin vânătoare, asigurând un oarecare confort termic în perioada rece sau pur și simplu erau trofee sau accesorii pur și simplu deosebite.

Vârfuri de silex

America de Nord, acolo unde condițiile climatice și pedologice au permis conservarea lemnului, a rășinilor și a fibrelor vegetale cu care erau prinse vârfurile.

Vârfurile din os sau corn folosite pentru săgeți sunt tipologic foarte diferite de cele din silex cioplit. Sunt de dimensiuni diferite, până în 10 cm, cu forme mai mult sau mai puțin alungite. Morfologiile lor ne conduc de gândul la vânătoarea specializată. Pe baza analogiilor etnografice, se cunoaște că populațiile „primitive” din sec. XIX foloseau săgeți cu o formă specială și o dimensiune clară pentru diferite specii de animale. Multe vârfuri datate din eneolitic sunt alungite, în secțiune circulară sau patrulateră cu peduncul pentru prindere de tija de lemn a săgeții. Sunt săgeți perforante.

Coarne de cerb descoperite „in situ” la Vitănești

Arheologic, vânătoarea în neolitic este atestată atât prin resturile osteologice cât și prin uneltele folosite la vânătoare și după aceasta. Pentru cultura Gumelnița sunt atestate vârfuri din piatră cioplită și din os sau corn.

Vârfurile din piatră au fost lucrate deosebit de îngrijit, într-o tehnică superioară ce necesita cunoștințe speciale și o îndemânare deosebită. Aveau până în 10 cm și erau folosite atât pentru săgeți cât și pentru diferite sulițe cu dimensiuni și greutate variabile. Din păcate, nu știm cum arătau sulițele, nici ce dimensiuni aveau sau cum erau sistemele de prindere a vârfului de piatră. De obicei, piese asemănătoare sunt descoperite în Europa sau

Vârfuri de os și corn

(continuare în pag. 15)

ARHEOLOGIE

(urmare din pag. 14)

Vârfurile din silex sunt majoritatea prea grele pentru săgeți, unele putând fi pentru sulițe. Asta în cazul în care cei din neo-eneolitic nu foloseau arcuri foarte puternice. Posibil erau folosite pentru anumite animale. Este foarte complicat de precizat care anume, neavând dovezi clare (urme de impact pe oase). Ele sunt destul de casante, dar datorită formei triunghiulare, destul de late, provocau hemoragii puternice ce duceau la o moarte sigură a animalelor. De asemenea, materialul în sine, silexul, este destul de tăios în comparație cu osul sau cornul. Etnografic, bizonii din America de Nord au fost vânați sute de ani cu arcuri cu săgeți cu vârful din silex sau obsidian. Am putea considera și pentru neo-eneolitic că erau folosite pentru vânat mare: bour, cerb, cal, urs, deși sulițele simple doar din lemn erau folosite chiar și în perioadele istorice pentru vânatul mare.

Din categoria a ceea ce nu ne-a rămas și nu a produs dovezi sunt capcanele. Vânatul cu capcane a fost atestat la populațiile „primitive” din toate timpurile, fiind la fel de universal ca folosirea arcului cu săgeți. Speciile vâdate: aproximativ toate, tehnici folosite: nelimitate. Ele nu au lăsat dovezi decelabile arheologic. Materialele folosite pentru capcane: fibre vegetale și animale, lemne mai mult sau mai puțin prelucrate. Nu avem reprezentări de nici un fel pentru folosirea capcanelor. Speciile ce puteau fi vâdate cu capcane sunt numeroase, de la cele mari: urs, cal, până la cele de mici dimensiuni folosite pentru carne sau blană: iepure, castor sau chiar păsări. Etnografic, sunt atestate capcane pentru urs: cutii de lemn a căror ușă se închide o dată cu declanșarea unui trăgaci. Capcanele pentru animalele cu blană sunt atestate pe tot globul fiind relativ simple cum ar fi lațuri sau bușteni al căror mecanism duc la prinderea sauuciderea animalului. Sunt foarte eficiente, ușor de construit și bineînțeles nu lasă urme atestate arheologic.

Cei ce practicau sau organizau vânatoarea erau specialiști, având cunoștințe despre comportamentul faunei existente. Pe șantierul de la Vitănești „Măgurice” s-au descoperit vârfuri de săgeată din corn sau silex în foarte puține dintre locuințe așa că este foarte greu să spunem dacă existau familii de vânători în cadrul comunităților.

În societățile arhaice, vânatoarea era strâns legată de război, de pregătirea tinerilor. Puteau constitui chiar probe în cadrul riturilor de trecere.

În domeniul vieții spirituale, importanța animalelor este documentată prin existența reprezentărilor plastice zoomorfe și antropozoomorfe. Totuși, nu putem fi siguri că ele marchează o legătură vânător-vânat, ci mai degrabă pot fi puse în legătură doar cu lumea animală în general.

Ion Torcică

Săpăligă din corn de cerb

Dălțiță din corn de cerb

Pandativ din molar de urs

Pandativ din defensă de mistreț

ISTORIE

ÎNVĂȚĂTORUL PURCEL ȘI ENGLEZII DE LA STALINGRAD

O notă informativă a Comisariatului Poliției Roșiori de Vede, Biroul Siguranță, adresată Poliției de Reședință Turnu Măgurele, datată 29 ianuarie 1943, ne dezvăluie fenomenul nașterii sau propagării unui zvon.

Acest zvon de război era difuzat de către învățătorul Purcel din comuna Balta Sărată, în compania învățătorilor Păunescu din Băcălești și Alexandrescu din Odobeasca, județul Teleorman și privea soarta prizonierilor și soldaților romani de la Stalingrad. Nota informativă arată astfel:

„Agentul nostru de poliție Bucur Dobre, împreună cu gardianul public Gugiu Marin, călătorind cu trenul de la Roșiorii de Vede la Turnu Măgurele în ziua de 28 ianuarie 1943, au surprins o discuțiune între învățătorii Purcel din comuna Balta Sărată, Păunescu din Băcălești și Alexandrescu din Odobeasca, județul Teleorman.

Învățătorul Purcel spunea că-i venii de curând de pe frontul de la Stalingrad și că armata noastră este și astăzi încercuită pe frontul rusec, unde se găseasc și trupe engleze, care prind prizonieri de-ai noștri, îi dezarmează și îi trimit în Anglia, iar pe cei mai destoinici le ia armele, le dă alimente și îi liberează spunându-le să se ducă direct la București, că armata germană nu se vede deloc, fiindcă ei știu să stea la rezervă să-și apere pielea.

De asemenea că armata noastră încercuită i s-a luat tot materialul de război și este complet distrusă, soldații care scapă vin câte 200-300 km pe jos, dezbrăcați și desculți.

Se strigă mereu unde sunt cojoacele, flanelele și ciorapii care se strâng de 2 ani, pentru soldații de pe front, că ei nu le-au văzut deloc. Că ofițerii noștri părăsesc unitățile și fug înapoi părăsind pe soldați în voia soartei, pe mâna cadrelor inferioare care nu știu ce să facă cu ei”.

La originea unui zvon se află un eveniment important și ambiguu, și anume, bătălia de la Stalingrad.

În cazul nostru învățătorul Purcel (probabil combatant pe frontul de Est) încerca să prezinte situația de la Stalingrad în lipsa unor informații exacte, date de mediile oficiale. Șocul produs de încercuirea trupelor axei, inclusiv a celor românești, îi luase prin surprindere pe oficiali, aceștia nereușind sau nedorind, să dea informații cât mai exacte. Să nu uităm că evenimentele evocate de învățătorul Purcel erau la începutul lunii ianuarie 1943, deci înaintea capitulării trupelor germane dar aflate într-o stare jalnică. Trupele române fuseseră încercuite. Armata a 3-a fusese decimată la Cotel Donului la sfârșitul lui noiembrie 1942 iar armata a 4-a era încercuită la Stalingrad, alături de trupele germane.

Nu putem ști dacă învățătorul Purcel participase la aceste confruntări dar relatările acestuia privind luptele scoteau în evidență unul dintre factorii incluși într-un zvon: imaginația. Astfel, apare prezența trupelor engleze la Stalingrad. Pe lângă acest fapt sunt relatate și alte evenimente inexacte, și anume, trimiterea prizonierilor români în Anglia. Dintre aceștia, cei „destoinici” sunt trimiși la București pentru a protesta față de defetismul armatei germane. Zvonul pare halucinant și e greu de spus dacă a circulat mai mult timp și a avut o anumită doză de credibilitate.

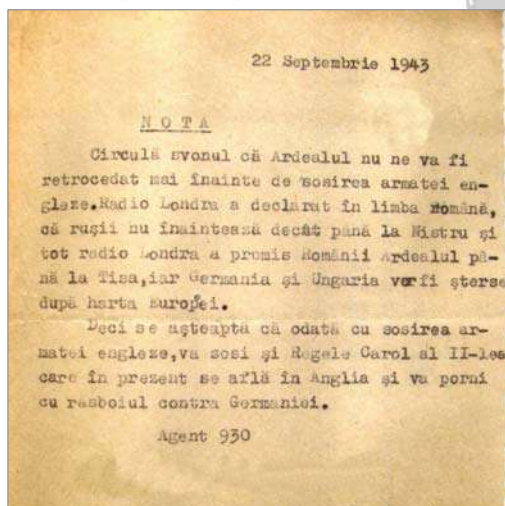
Apariția sa poate fi justificată fie de lipsa informațiilor oficiale exacte fie ca dezinformare propagandistică dirijată de sovietici. Această ultimă variantă pare plauzibilă, știindu-se faptul că românii erau, în marea lor majoritate, anglofilii. De asemenea zvonul avea drept public țintă intelectualii. Nu întâmplător acesta este comentat de trei învățători. Mergând mai departe, ipotetic, se poate discuta calitatea învățătorului Purcel de posibil agent sovietic. Un alt factor favorizant apariției acestui zvon ar mai fi și lipsa de încredere a militarilor de conducătorii lor. La acest capitol este inclusă indiferența pentru dotarea soldaților români cu îmbrăcăminte și echipamente dar și părăsirea acestora de către ofițeri.

Putem trage concluzia că zvonurile se nasc din întrebările spontane pe care oamenii și le pun și la care nu se găsește răspuns. Ele satisfac nevoia înțelegerii evenimentului când acesta nu este clar.

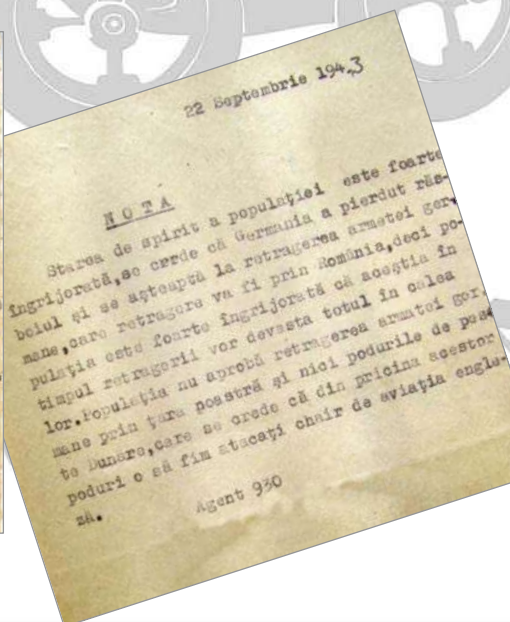
Cătălin Borșun

Bibliografie

Biroul Județean Teleorman al Arhivelor Naționale, fond *Poliția de Reședință Turnu Măgurele*, ds. 191/1942-1943, f. 282.

Note informative

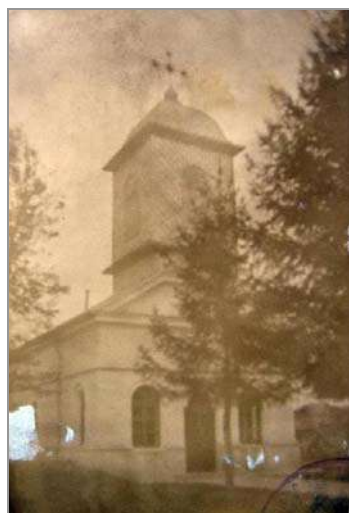

ISTORIE

BISERICILE DIN COMUNA GRATIA ÎN LUMINA DOCUMENTELOR DE ARHIVĂ

Biserica Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” – sat Gratia

Construită în anul 1814, biserica din Gratia are trei hramuri, „Adormirea Maicii Domnului”, „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” și „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. A fost zidită din temelie, înzestrată cu toate cele trebuincioase și înfrumusețată cu sârguința și cu toată cheltuiala lui Constantin Borănescu biv vel serdar, Ana Borănescu Serdăreasa, fiica lor Elena Borănescu și prin osteneala postelnicului Stănică Petrescu. Biserica de la Gratia are proporții modeste, 21 m lungime și 7 m lățime, este construită în formă de navă și are împărțirea clasică: tindă, pronaos, naos și altar.

-1940- Biserica din satul Gratia -2011-

-1940- Clopotnița bisericii -2013-

Din documentele păstrate în depozitele Biroului Județean Teleorman al Arhivelor Naționale apar câteva informații deosebit de interesante legate de această biserică, din care aflăm că:

• La data de 20 februarie 1920, un delegat al Serviciului Tehnic al județului Vlașca, asistat de preotul Ion Popescu, face constatarea și evaluarea pagubelor de război pricinuite imobilelor bisericilor din comuna Gratia, consemnând că la „Biserica Parohială Adormirea Maicii Domnului a fost distrusă 1 fereastră la clopotniță”.

• În declarațiile de asigurare ale clădirilor aflate în proprietatea comunei Gratia, întocmite pe anul 1924, clădirea bisericii din satul Gratia apare descrisă astfel:

„Biserica având clopotnița separată - satul Gratia.

1. Cuprinsul clădirii: parter, are o singură încăpere.

2. Dimensiunile clădirii: lung. 19 m, lăț. 5 m, înăl. 5 m.

3. Anul construcției: 1814, acoperișul renovat la 1906.

4. Pereții: tari, din cărămidă arsă cu var gros.

5. Acoperișul: cu tablă din fier.

6. Pardoseala: cu piatră.

7. Tavanul: tencuit pe șipcă.

8. Podul: cu var.

9. Calcanul: de zid”.

• La 15 iunie 1939, se face un inventar al obiectelor și cărților vechi aflate în parohia bisericii din satul Gratia, inventar care prezintă următoarea situație:

„- 1 potir de argint, din 1820, gravat cu litere chirilice, în stare bună.

- 1 sfeșnic mic de argint, din 1838, gravat cu litere chirilice, în stare bună.

- Sfânta Evanghelie, din 1814, legată în catifea roșie, metal galben și scrisă în litere chirilice vechi, în stare bună.

- Șapte minee Ianuarie - Iunie inclusiv (cărți de ritual), din 1814, scrise în litere chirilice, uzate”.

• În inventarul întocmit la data de 20 martie 1940, în care sunt enumerate bunurile imobiliare ce aparțineau comunei Gratia, la satul Gratia apar menționate și:

„8. Teren pe care se află construit localul de biserică situat în raza comunei - în suprafață de 3200 mp, învecinat la E. cu prop. moșt.

C. Sordony, la V. cu drumul, la S. cu moșt. Oprea Roșu și la N. cu prop. moșt. C. Sordony, la V. cu prop. moșt. C. Sordony. Comuna proprietară din anul 1814, în urmă donației de la proprietarul Borănescu, fără act, stăpânire continuă de atunci până în prezent.

I. Există clădire construită în anul 1814 cu fundație de cărămidă, din cărămidă, învelită cu tablă, compusă din altar, naos și amvon, toate servind pentru biserică.

II. Există clădire construită în anul 1814 cu fundație de cărămidă, din cărămidă, învelită cu tablă, compusă din parter și etaj servind pentru clopotniță.

9. Teren pentru cimitir uman situat în raza comunei - în suprafață de 2000 mp, învecinat la E. cu Badea I. N. Dobre, la V. cu Gheorghe Olteanu, la S. cu Ion St. Vasile și la N. cu Ion St. Vasile. Comuna proprietară din anul 1864”.

(continuare în pag. 18)

ISTORIE

(urmare din pag. 17)

Biserica Parohiei „Sfântul Dumitru” – sat Fărcășanca

A fost construită între anii 1852-1856, de către ctitorii Toma și Dimitrie Musicu, așa cum reiese din cuprinsul pisaniei: „Biserica de față a ridicat-o din temelie Chir Toma la anul 1850, august 15 și s-a săvârșit de izbavă de către Dimitrie Musicu [...] la 15 iulie 1856”.

Biserica din zid are formă de corabie, cu bolțile ca niște coviltire și este acoperită cu tablă și pardosită cu ciment. Are o turlă în față, pornită din acoperiș.

În timpul ocupației germane din Primului Război Mondial, soldații nemți au transformat-o în grajd pentru a-și adăposti caii.

„Ajungând în stare de înaintată ruină, între anii 1926-1929 biserica a fost refăcută de către soții Grigore și Maria-Dumitra Constantinescu. La refacerea bisericii au folosit din vechea clădire numai zidurile laterale și cadrul catapetesmei. Așa că biserica a fost complet refăcută și înfrumusețată cu pictură nouă executată de pictorul Vasile Georgescu”. Tot în această perioadă se construiește clopotnița din zid.

În anul 1930 biserica este ridicată la rangul de parohie.

La intrarea în curtea bisericii, în partea stângă a clopotniței se află câteva cruci de piatră ridicate în memoria eroilor căzuți pe câmpurile de luptă ale Războiului de Reîntregire.

-1940-

Biserica din satul Fărcășanca

-2011-

Informații despre această biserică apar și în documentele de arhivă, documente care prezintă câteva fragmente din istoria acestui locaș de cult, astfel:

• În data de 20 februarie 1920, un delegat al Serviciului Tehnic al județului Vlașca, asistat de preotul Ion Popescu, face constatarea și evaluarea pagubelor de război pricinuite imobilelor bisericilor din comuna Gratia, constatând la „Biserica Filială Sf. Dumitru”, următoarele pagube: „150 m ulucă - distrusă; 2 scânduri la clopotniță - distruse; 25 scânduri la magazia de lemne - distruse; 30 ochiuri de geam - sparte.

• În 1924, în declarațiile de asigurare ale clădirilor aflate în proprietatea comunei Gratia, clădirea bisericii din satul Fărcășanca apare descrisă astfel:

„Biserica având clopotnița separată - satul Fărcășanca.

1. Cuprinsul clădirii: parter, are o singură încăpere.

2. Dimensiunile clădirii: lung. 19 m, lăț. 5 m, înăl. 5 m.

3. Anul construcției: 1825, acoperișul renovat la 1912.

4. Pereții: tari, din cărămidă arsă cu var gros.

5. Acoperișul: cu tablă din fier galvanizat.

6. Pardoseala: cu piatră.

7. Tavanul: cu șipcă.

8. Podul: pardosit cu var.

9. Calcanul: de zid.

• Inventarul întocmit la data de 20 martie 1940, enumără bunurile imobiliare ce aparțineau comunei Gratia, iar la satul Fărcășanca apar menționate și următoarele: „[...] 3. Teren pe care se află construit localul de biserică situat în raza comunei - în suprafață de 2500 mp, învecinat la E. cu Const. D. Manole, la V. cu șoseaua jud. Preajba - V. Părului, la S. cu Gherghina Băncescu și la N. cu șoseaua comunală. Comuna proprietară din anul 1847, prin donație de la proprietarul Dumitru Musie.

I. Există clădire construită în anul 1847 cu fundație de cărămidă din cărămidă, învelită cu tablă, compusă din altar, naos și amvon, toate servind pentru biserică.

II. Există clădire construită în anul 1847 cu fundație de cărămidă, din cărămidă, învelită cu tablă, compusă din parter și etaj servind pentru clopotniță.

4. Teren pentru cimitir uman situat în raza comunei - în suprafață de 2500 mp, învecinat la E. cu Stan St. Badea, la V. cu Ion N. Bănceanu, la S cu Oprea A. Stanca și la N. cu șoseaua jud. Goștinari - Fierbinți. Comuna proprietară din anul 1864.

5. Teren pentru cimitir uman situat în noua vatră de sat - în suprafață de 5600 mp, învecinat la E. cu lotul bisericii, la V. și N. cu drumul și S. cu Islazul comunal. Comuna proprietară din anul 1934 pe baza Legii Agrare din 1921.

7. Teren pe care se află construită casa parohială - în suprafață de 4000 mp, învecinat la E. cu Ion P. Vișu și Badea M. Oprea, la V. cu Păun N. Neaguț, la S. cu delimitările de la 1864, la N. cu școala și șoseaua. Comuna proprietară din anul 1930, prin cumpărarea de la Dumitru Stoenuș. Există clădire construită în anul 1928, construcție din paianță, învelită cu tablă, compusă din 3 încăperi și un antreu, toate servind pentru casă parohială”.

(continuare în pag. 19)

ISTORIE

*(urmare din pag. 18)***Biserica Parohiei „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – sat Drăghinești**

Inițial, această biserică a fost ctitorită din lemn, înainte de anul 1755, de către logofătul Cârstea Drăghinescu, care în acel timp era proprietarul moșiei Drăghinești, numită așa după numele familiei din care acesta se trăgea. Ridicându-o, logofătul a pus-o sub ocrotirea cerească a „Sfântului Mare Mucenic Gheorghe”. Biserica era în formă de navă, cu pridvor deschis și cu două turle, cea de pe pridvor servind și drept clopotniță, fiind construită din lemn de stejar.

La 5 mai 1755 „Cârstea logofătul Drăghinescu, adevăratu nepot al Radului capitan Albu da Drăghinești” închina „sfânta și dumnezeiasca biserică de la Drăghinești făcută de el singur, cu toată partea ei de moșie din Drăghinești - stânjeni 300 - sfinte Mănăstiri Stavropoleos din București și sfinții sale Părintelui Matei vlădica”, starețul acestui locaș mănăstiresc între anii 1740-1763.

În anul 1887, biserica ajungând poate la starea de dărăpănare a fost dărâmată și pe locul ei locuitorii satului, sub îndrumarea localnicului Nicolae Mișu, au înălțat biserica actuală ce va fi terminată în anul 1890, fiind sfințită în Duminica lui Toma (care a căzut în acel an la 8 aprilie). Realizată din cărămidă, biserica are formă de navă, cu o singura turlă și cu pridvor inițial deschis, închis ulterior. În 1936, preotul Vasile Mișu, a construit în curtea bisericii o clopotniță etajată din zid.

Biserica satului Drăghinești, 2013

Două documentele păstrate în depozitele Biroului Județean Teleorman al Arhivelor Naționale scot la lumină câteva informații noi despre acest locaș de cult, astfel:

• La data de 20 februarie 1920, un delegat al Serviciului Tehnic al județului Vlașca, asistat de preotul Ion Popescu, făcea evaluarea pagubelor de război pricinuite imobilelor bisericilor din comuna Gratia, constatând ca la „Biserica Filială Sf. Gheorghe a fost distrusă 1 poartă de stejar”.

• În declarațiile de asigurare ale clădirilor aflate în proprietatea comunei Gratia, întocmite pe anul 1924, clădirea bisericii din satul Drăghinești apare descrisă astfel:

„ Biserica fără dependențe – satul Drăghinești.

1. Cuprinsul clădirii: parter, are o singură încăpere.

2. Dimensiunile clădirii: lung. 20 m, lăț. 5 m, înăl. 5 m.

3. Anul construcției: 1889, acoperișul renovat la 1906.

4. Pereții: tari, din cărămidă arsă cu var ars.

5. Acoperișul: cu tablă din fier.

6. Pardoseala: cu cărămidă.

7. Tavanul: tencuială pe șipcă.

8. Podul: cu var.

9. Calcanul: de zid”.

La o lectură atentă se constată unele neconcordanțe între anii de construcție ce apar pe pisană bisericii și anii de construcție declarați în unele documente prezentate în legătură cu biserica din satul Fărcășanca. Trebuie să amintim însă faptul că unele informații sunt extrase din declarațiile de asigurare care probabil au fost completate fără o documentare serioasă sau fără o prea mare atenție. Pentru neconcordanța acestor date pot fi găsite explicații simple, astfel:

- în al doilea document prezentat în legătură cu biserica din satul Fărcășanca, este foarte probabil ca cel care a completat asigurarea să fi trecut în loc de anul 1852, 1825.

- apoi și în cel de-al treilea document (inventarul din 1940), cel în care se menționează 1847 ca anul în care terenul pe care se află construit localul bisericii din satul Fărcășanca intra în proprietatea comunei prin donație, cu siguranță s-a strecurat o altă greșeală, atunci când cel care a completat inventarul a trecut ca an de ridicare a locașului de cult tot 1847, lucru greu de crezut ca în anul în care terenul era donat să se și ridice locașul de cult.

Cu toate aceste inexactități, aceste documente rămân extrem de importante, deoarece, trecute prin „sita gândirii logice”, verificate și comparate cu alte documente, ne pot ajuta să descoperim informația adevărată și valoroasă pe care o dorim.

Claudiu Olaru

Bibliografie

Biroul Județean Teleorman al Arhivelor Naționale, fond *Primăria Comunei Gratia*, ds. 78/1920, f. 75; ds. 88/1924, f. 1-28; ds. 135/1936, f. 26, 27; ds. 142/1939, f. 1; ds. 144/1940, f. 1-28.

Protoieria Videle. Monografie - Album, Ed. „Cartea Ortodoxă”, Alexandria, 2011, p. 134, 137, 141, 145, 153, 156.

REMEMBER

**UN FIU AL TRANSHUMANȚEI:
PETRE STROESCU - ÎNVĂȚĂTOR, REVIZOR ȘCOLAR ȘI PUBLICIST**
- 65 de ani de la moarte -

Petre Stroescu s-a născut la Alexandria, județul Teleorman, la 28 martie 1869 și a murit la 16 aprilie 1948 la Roșiorii de Vede, în această primăvară (2013, n. ed.) împlinindu-se 65 de ani de la moarte. Este fiul lui Stroe Dumitru Adam Mocanu (1825-1874) și al Gherghinei Stroe Dumitru Adam Mocanu (1826-1897), ambii născuți în satul Adămești. Au avut 12 copii și au continuat tradiția oieritului. Mergând înapoi în timp, după biografia stabilită de Petre Stroescu în anul 1940 („Ceaslovul rudelor mele”) Alexandria – 1745-1940 – părinții săi erau urmașii familiei Adam Mocanu (1786-1835) și a Eanei (1790-1850).

Ei purtau numele baciului Adam Mocanu, care în anul 1810, mai multe familii cu bătrânii, feciorii și cumetrii, cu turme de oi și herghelii de cai, au venit pe drumurile cunoscute de ei, din generație în generație și s-au așezat inițial în satul Șovărăști pe lângă Nanov, mai târziu din cauza holerei apărute în aceste locuri, s-au mutat în valea râului Vedea, întemeind aici satul Adămești. A urmat școala primară în orașul natal, unde s-a remarcat prin bune rezultate la învățătură. A absolvit școala normală a Asociației pentru cultura poporului din București, situată în str. Sf. Ecaterina nr. 2 din spatele Patriarhiei Române, clădire care astăzi adăpostește Facultatea de Teologie București (1890). A funcționat ca învățător în mai multe comune: Uda-Clocociov și Nanov (1891-1892), Peretu, Rușovăț-Buzău, Mihăiești-Olt și Albești (1892-1908).

Începând cu 1 septembrie 1908 până în 1921 a îndeplinit funcția de revizor școlar clasa a II-a în județul Teleorman. Din 1921 până în 1930, când s-a pensionat, a deținut funcția de învățător la Peretu, după care s-a stabilit în Roșiorii de Vede construindu-și o casă în strada Pitru nr. 4, în spatele Primăriei orașului, la fel cu aceea, ca vecinii, aparținând familiei fiicei sale Viorica, tot învățătoare, măritată cu prof. Florea Bratu. Ambele case există astăzi, cu alți proprietari.

În toți anii de învățământ s-a preocupat de îmbunătățirea cursurilor în școlile primare. În anul 1895 a întocmit un proiect de manual de geografie a județului Teleorman (139 pag.) pentru a ajuta învățătorii și copiii să asimileze mai bine cunoștințele. A fost trimis forurilor de drept pentru aprobare, dar fără o opinie, s-a restituit după 8 ani, în 1903.

În afară de activitatea didactică a colaborat la Școala Teleormanului, Luceafărul Peretu, Lumina Poporului, Almanahul județului Teleorman (1935), Îndrumarea, Unirea, Școala Teleormanului, Școala de Măine etc.

Petre și Elena Stroescu.

Revista „Luceafărul”, apărută la Peretu (jud. Teleorman) între 1930-1931.

Activitatea de publiciști a lui Petre și Elena Stroescu este comentată pe larg în cele două lucrări fundamentale întocmite de scriitorul Stan V. Cristea, prima: „Dicționarul bibliografic” (Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1996, p. 664, 665) și a doua „Dicționarul Scriitorilor și publiciștilor teleormăneni”, (Ed. Rocriiss, Alexandria, 2005, p. 471, 472), consultate de noi cu informație de referință, pentru întocmirea acestei lucrări.

(continuare în pag. 21)

REMEMBER

(urmare din pag. 20)

A avut multe inițiative de ordin gospodăresc pe plan local care au fost apreciate. De exemplu: prin scrisoarea cu nr. 1026/ 1903, mulțumește acestuia pentru propunerea și străduința de a se realiza la granița dintre județele Teleorman și Olt, în dreptul comunei Mihăiești, a unui canton și a unei fântâni, care au rămas până astăzi. A înființat la Peretu Casa de citire „Principele Mircea” în 1913, al cărei statut a fost tipărit la Tipografia M. Iliescu din Roșiorii de Vede. În 1905 înființează obștea „Plosca”, în 1904 în funcțiune bănci pentru economii și împrumuturi din comunele, Peretu, Plosca, Buzescu, Albești și Meri-Goala.

De la Petre Stroescu au rămas 13 lucrări publicate în perioada 1893-1940, care s-au bucurat de succes prin caracterul lor popularizator și cu informații inedite:

- *Alegătorul liber* 1893
- *Leacuri (medicină populară)* 1902
- *Începutul și sfârșitul lumii* 1904
- *Statutul casei de citire „Pr. Mircea”* 1913
- *Monografia comunei Peretu* 1912
- *Monografia orașului Roșiorii de Vede* 1930
- *Teleormăneni prin veacuri* 1933
- *Istoriografia vremurilor noi, apocaliptice* 1936
- *Roșioreni binefăcători* 1937
- *Sărbătorirea d-lui Ioan St. Popescu-Peret* 1938
- *Cruci, pietre, lespezi în cimitirul Roșiori* 1939
- *Bibliografia familiei Stroescu* 1940
- *Valori poporane* 1940

La Peretu, împreună cu Ilie C. Georgescu, director la Școala nr. 2, Mihail Dragomirescu și alți colaboratori din comună au înființat revista literară „Luceafărul”, cu scopul, așa cum s-a subliniat în prefața primului număr de răspândirea în mediul rural al culturii. În primul număr s-a publicat și monografia comunei Peretu, întocmită de Petre Stroescu. Deținem cinci numere pe care le prezentau împreună cu celelalte lucrări jos menționate. Unele din aceste titluri s-au realizat cu concursul soției sale, Elena Stroescu.

Activitatea didactică a lui Petre Stroescu a fost apreciată în acea vreme de autoritățile competente, primind mai multe distincții, după cum urmează:

1. „Răsplata muncii pentru învățământ” clasa II-a potrivit brevetului nr. 1816 din 26 ianuarie 1916 pentru servicii aduse învățământului, cu ștampila regelui Ferdinand.
2. „Coroana României” în gradul de cavaler în baza Decretului regal nr. 956 din 9 martie 1923 semnat de regele Ferdinand și de ministrul afacerilor interne cancelar al ordinelor, I.G. Duca, ca recunoaștere a meritelor sale din învățământ. Această distincție, a doua ca însemnătate după Steaua României, a fost instituită de Regele Carol I conf. Decretelor Regale nr. 1244 și 1245 din 10.05.1881.

* * *

Apreciam că este potrivit ca să punem în evidență atmosfera de bună înțelegere din familia Stroescu. Soțul a recunoscut totdeauna aportul soției sale în gospodărie, creșterea și educarea celor 5 copii ai lor despre care, pe scurt, vom arăta ce au realizat fiecare:

1. Cecilia Stroescu, născută în 1891, casnică, căsătorită cu Ion St. Popescu învățător, stabilită în Peretu;
2. Neron Stroescu, născut la 28 februarie 1896, la Peretu și decedat la 24 sept. 1972 la București. A absolvit liceul Matei Basarab din București și Facultatea de Medicină din Cluj în 1923, unde și-a luat și doctoratul în medicină în 1925. A deținut mai multe funcții, între care, aceea de medic șef al secției de chirurgie a Spitalului Militar din Tr. Severin și medic șef al Spitalului Militar Central din București, cu gradul de colonel. A participat la războiul din 1916-1918. a fost căsătorit cu Lenz Coleman, medic stomatolog, autoare de carte de specialitate.
3. Cornelia Stroescu, născută în 1899 la Peretu, învățătoare, căsătorită cu Pande Pleviceanu, medic militar, stabilit la Turnu Severin;
4. Viorica Stroescu, născută în 1905, învățătoare, căsătorită cu prof. Florea Bratu, stabilit în Roșiorii de Vede.
5. Irina Stroescu, născută în 1911 la Peretu, căsătorită cu prof. Nicu Surdulescu, stabiliți în Turnu Severin.

Gheorghe Zbârcea,
București

VIȘAN PETRE, FOST DEȚINUT POLITIC DIN ALEXANDRIA

(n. 31.08.1936)

În anul 1959 am fost arestați un grup de 16 tineri pe motivul de uneltire împotriva ordinii sociale.

Condițiile în închisoarea Jilava erau...vai de mine, era sub pământ. Acolo când am intrat... parcă îi am și acum în imagine, bătrâni, slăbiți, amărâți, arestați cu mulți ani înaintea mea. Șeful de celulă era un maior din armata veche, toți erau numai deținuți politici, m-a luat de gât și mi-a zis: „*Ce facem cu tine?*”. Eram în haine de penitență, zeghe. În timpul anchetei eram în haine civile. Unul mi-a făcut semn să mă apropii, m-a apucat de obraz și m-a întrebat câți ani am, i-am răspuns, apoi a zis: „*Tu nu știi de ce ești aici!*”. Noi am avut funcții, am cutreierat lumea în lung și-n lat, nu știam eu cine era. Zice: „*Ai să dormi cu mine în pat!*”!... era Ministrul Ion Răducanu, din respect, ceilalți îl lăseseră să doarmă singur în pat. Eram 5 inși în 2 paturi de fier suprapuse. În altă celulă de 5 m pe 5 m eram 40 de inși. Ziua nu aveai voie să stai întins pe pat, ci în picioare între paturi. De la 5 dimineața, la zece seara, stăteai până se da stingerea, bătea o talangă. Eu am pățit-o, că am stat jos... vizeta avea un ocean, eram supravegheat din minut în minut. Când m-a văzut gardianul că am stat jos, m-a luat la pumni și în ciomege la „Neagra”, unde a fost și Mareșalul Ion Antonescu.

„Neagra” era o celulă de pedeapsă. Eu vă jur că nu am stat mai mult de 10 minute; de mic am avut probleme cu picioarele, și acum mă dor. Pentru că am încălcat regulamentul de ordine interioară m-au trimis 3 zile la Neagra. Am intrat în celula Neagra, am văzut o lumină slabă, apoi s-a stins și s-a făcut întuneric. Am luat-o binișor cu mâinile pe perete, de jur împrejur. Avea o mazăgă pe jos, era numai urină, materii fecale nu era niciun pat, nicio fereastră, era celulă de pedeapsă. Avea lățime 5 pași de-ai mei și jumătate și ca lungime 7.

Pica de sus apă, iar pe zid erau „salamandre” șopârle cu burta roșie, am văzut când aduceau cana cu apă caldă. Două zile nu-ți dădeau nimic de mâncare, doar câte o cană de apă caldă pe zi. Deschidea ușa: „*Băăă, unde ești măăă, ține colea...!*” Beam toată cana, era o foamete groaznică. A treia zi îți dădea norma 24. Norma 24 (pentru toată ziua) era 92 grame de pâine, un turtoi cam cât 3 chibrituri (mălai copt), norma obișnuită de dimineața în celulă. Când eram în celulă, primeam pe vizetă atâtea castroane, câți eram. Dimineața primeam ceai. Lângă ușă, afară, era o policioară unde păstrau castroanele când terminam de mâncat.

La prânz erau 4 feluri de mâncare pe care le repetau, exemplu: ciorbă de varză, ciorbă de fasole 500 g... n-am numărat niciodată în ciorbă mai mult de 12 boabe de fasole. Seara ne da arpacăș, grâu fiert 500 g, eram bucuroși că era consistent. Aveam dreptul la 8 g de grăsime pe zi. Trei ani de zile nu m-am văzut sătul, până m-am îmbolnăvit. Iarna primeam 1-2 lemne pentru sobă, dar era cald că eram mulți în celulă, eram mereu năclăiți, aerul greu respirabil. Mai erau bătrâni care stăteau cu nasul pe la uși, că nu aveau aer.

Într-o zi au făcut prezența. „*Cutare!, Cutare!*”, trebuia să zici prezent, Vișan, ieși afară, i-ați bagajul... nu aveam decât o batistă. Au mai ieșit și alții de la alte celule, ne-au scos în curte, ne-au încolonat câte 5. După regulament te țineai de braț unul de altul câte 5, când te muta dintr-un loc în altul, cu mâinile la spate și privirea în pământ. Spuneau: „*Mars!, Înainte, mars!*”

Ne-au încărcat în niște camioane de-alea cu prelată și ne-au dus undeva într-un câmp, au tras niște vagoane și ne-au imbarcat la vagoane dube. Erau celule de 8 persoane, genunchii la cel din față intrau între genunchii mei, când stăteam jos, așa era de strâmt. WC-ul era tot în celulă, dacă avea unul nevoie, se ridicau toți. A oprit trenul pe un câmp, au strigat la noi: „*Jos!, Jos!, Jos!*” Ne-a dat jos, eram vreo 600, că erau și din alte părți. Ne-a dus în gara Dorobanțu, aproape de Constanța, ne-au încolonat și ne-au dus la un lagăr de muncă Luciu - Giurgeni. Acolo ne-a lăsat liberi prin curte. Erau niște clădiri noi construite, barăci în formă de U și mai erau și barăci vechi... între ele era iarbă, troscot. De foame, până a doua zi dimineața am bărbierit iarba aia, că era o foamete... cruntă, să te chinuie zi și noapte foamea...

Am stat la Luciu - Giurgeni 3 ani și ceva, am prestat diferite munci: am făcut șosele, am făcut blocuri, un cămin de apă, la orezării, la prășit la porumb, floarea soarelui, la dig. După curățarea canalului de irigații, am început cu digul de la Dunăre (vârsături), avea 8 m înălțime. Am avut ocazia să văd cum au venit apa în 1962 și a rupt digul. Venea apa, noi puneam saci de nisip și fascine din răchită, ca un gard, să stabilizeze digul, securiștii strigau: „*Pune!, Pune!, Pune!*”. Aveam niște șlepuri să ne salveze, că la Salcia se întâmplase să moară sute de oameni. Când a rupt apa digul, fugeam spre șlepuri cu greierii, cu iepurii, simțiseră. Într-o jumătate de oră cât vedeai cu ochii era numai apă. La ridicarea unui dig îți dădea o porțiune, cine nu făcea norma primea 20 de lovituri. Te dezbrăca și te-ășezai pe o masă, puneau cearșaful și începeau să lovească cu băte, nu vedeai nimic. Câteodată mai mutam martorii de lemn să pară că am lucrat mai mult, să ne fie mai ușor.

(continuare în pag. 23)

PAGINA PROFESORULUI

(urmare din pag. 22)

La orezărie am participat de la plantare, la treierat. Am avut parte de un accident. Parcelele erau inundate de la plantare, până aproape de secerat. Noi seceram cu mâna, făceam snopi, și am avut parte să-i și treierăm la o batoză instalată de ei. Eram 5 inși care deserveam batoza. Pe mine m-au pus să car pleavă cu 2 coșuri. Eram păziți permanent cu puști mitraliere de cei care făceau armata la securitate. Aveam un bocanc mai mare și unul mai mic, am cerut să mă descalf. După o perioadă, m-am înțepat în călcâi, era un vârf de sapă în pământ. Curgea sângele șiroaie, nu se mai oprea. M-au pus într-o zonă interzisă să stau cu piciorul în sus. A venit brigadierul cu căruța și m-a dus la colonie. Remediul pentru rană era scuipatul și urina. Nu aveam medicamente. Zilnic venea un maior, medic și zicea: „Ce e cu ăsta, de ce l-ai învoit?”, nu ne lăsa, ne ducea la greblat într-o zonă de siguranță, unde trebuia să fie pământul neted, să se observe urmele sau la magazie, treburi mai ușoare.

Stăteam și eu așa cu piciorul drept, sergentul major Scarlat a venit și mi-a dat o cizmă peste rană, abia se formase crustă. Nu l-am văzut când a venit, că trebuia să te ridici, ochii în pământ și mâinile la spate. A început sângele să curgă, el a zis: „F...ți D-zeul mă-tii de bandit!, trebuie să tremuri când trec pe lângă tine!” M-am dus la doctorul de la colonie și apoi m-am tratat cu scuipat.

De la Luciu - Giurgeni ne-a mutat la Strâmba, o colonie într-o zonă mai inundabilă a Dunării. Acolo era un sat unde oamenii adunau ouă de rațe sălbatice, pescuiau, prindeau iepuri, nu munceau. Aveau porci, dar nu le dădeau să mănânce, mâncau rădăcină de papură. „Vreți să mă credeți că am mâncat și eu papură, de foame?”

Eram la defrișări, făceam grămezi mari de plop și le dădeam foc. S-a plantat porumb. Pământul era fertil, porumbul făcea și trei drugii. Mâncau oamenii noștri porumb, unii se umflau în burtă și făceau încurcătură de mațe. Operau medicii noștri oamenii cu linguri ascuțite și cu geam. Erau deținuți medici. Operau fără anestezie. Pe mine m-au operat la măsea.

Gardienii te băteau fără motiv. Că de ce te uiți la el, că de ce nu te uiți la el... motive...

În 1964, cu decretul de grațiere a deținuților politici, au schimbat comportamentul, vorbeau frumos, ne rugau să luăm de la magazie ce avem nevoie. Am primit libertatea de a merge de la o brigadă la alta, vorbeam, ne întâlneam. În loc de turtoi ne dădea mămăligă (25 ușor), adică 250 g.

Părinții mei auziseră despre decret și se duceau la toate trenurile. În seara în care am venit nu au așteptat, am venit pe la 9 seara, în gară. Când am ajuns acasă, poarta era încuiată. Am sărit poarta, și-a dat seama, m-au îmbrățișat, au venit rude, vecini.

Nu le-am povestit prin ce am trecut, nu aveai voie, riscam să fiu din nou arestat, existau informatori ai Securității și te turnau imediat.

Mi-am văzut dosarul la CNSAS, cca. 700 de pagini, am xeroxat ce m-a interesat.

Din organizația noastră făceau parte: Orceag Ovidiu a fost șeful organizației, Drăgușin Valter, Bădescu Aurel, Popescu Mihai, Bădescu Gheorghe, Vișan Petre, Vasile Victor Stelian, Nicolescu Ioan, Stochel Nicolae, Camp Alexa, Mareș Tudorel (Ștorobăneasa), Neagoe Ioan, Alexandrescu Vasile (băiatul popii din Atârnați), Dragodan Mihai (unchiul lui Tudorel Mareș), Roman Maria.

[Interviu realizat la data de 15.11.2012]

prof. Cătălin – Ionuț Florea

CATEDRALA EPISCOPALĂ „SFÂNTUL ALEXANDRU” DIN ALEXANDRIA

Încă de la formarea orașului Alexandria, fondatorii săi și-au dat seama de importanța creștinismului în păstrarea valorilor naționale. De aceea ei respectau cu sfințenie obiceiurile religioase, sărbătorile și mergeau regulat la biserică. Până în 1836, alexândrenii au frecventat biserica de lemn din fostul sat Băcăieni. Aceasta a fost construită în secolul al XVII-lea, continuând să funcționeze până în 1869, când preoții s-au mutat la alte biserici.

Alexândrenii și-au dorit întotdeauna o biserică a lor, mai ales că cea din Băcăieni era tocmai la marginea sudică a orașului. Astfel că, la începutul anului 1836, este construită, în locul unde se afla astăzi catedrala, o bisericuță din lemn. Confruntându-se cu o populație în creștere, bisericuța a devenit în scurt timp neîncăpătoare și necorespunzătoare gustului și pretențiilor orașenilor, aceștia punându-și problema construirii alteia mai mari, mai frumoase, care să fie pe măsura mândriei lor de negustori. Construcția a fost începută în 1838, dar amânată din lipsa de fonduri. Totuși, se dorea zidirea acesteia. Pentru aceasta, conducătorii orașului au apelat la „pravoslavicii ruși” - care rămăseseră aici în timpul revoluției pașoptiste - trimițându-i consulului rus o scrisoare prin care cerea sprijin financiar pentru construcție. Acesta nu le răspunde, dar trimite scrisoarea Mitropolitului Țării Românești, care le scrie ca nu are fonduri, dar îi sfătuiește că „dacă au material cu destulă îndestulare, pot clădi pe seama lor biserica, prin ale lor mijloace”.

S-au strâns ceva fonduri, așa că în 1855, se hotărăște reconstruirea ei din cărămidă. În luna februarie 1868, la sugestia Prefecturii județului Teleorman, administrația orașului a constituit un comitet de reconstrucție a bisericii Sf. Alexandru, compus din șapte persoane, printre care și primarul de atunci al orașului, Pande Zaharescu. La începutul anului 1869, având materialele primare de construcție, cărămidă și varul, se apelează la arhitectul C. Aninoșanu care, împreună cu Alexandru Maxențian, „inginerul orașului”, a elaborat planul de reconstrucție.

După o serie de licitații ținute în anul 1869, lucrarea de reconstrucție a bisericii, privind fundația și soclul a fost încredințată meșterului Duță Stoicescu. Contractul semnat de membrii Comitetului și meșterul constructor are data de 3 iulie 1869. Pe 7 ianuarie 1871 este pus în scena un spectacol de teatru, intitulat „Formarea orașului Alexandria”, având ca scop strângerea de fonduri pentru continuarea construcției catedralei. Vânzarea билетelor a fost bună, însă banii nu acopereau decât o mică parte din cheltuielile pentru construcție.

Acoperirea cu șindrilă fusese o lucrare provizorie menită să apere de intemperii interiorul bisericii pentru scurtă vreme, pe parcursul realizării construcției. Amânarea a făcut ca șindrița de pe acoperiș să cedeze în timp, astfel ca ploile și zăpezile intrau prin acoperiș deteriorând pereții și interiorul bisericii. Văzând pericolul pe care îl reprezenta șantierul pentru cetățeni, Mitropolia hotărăște să închidă biserica imediat după Paștele din 1873, deschizând o ancheta în care se constata ca: „Lucrările bisericii fuseseră făcute fără a ține seama de dispozițiile legale și de cele ale contabilității generale a statului.”

Catedrala „Sf. Alexandru”

(continuare în pag. 25)

PAGINA ELEVULUI

(urmare din pag. 24)

Astfel, autoritățile îl angajează pe inginerul Jean-Baptiste Boeziu să facă reproiectarea construcției, iar rezultatul i-a încântat pe cei din comitet.

Modificările majore din viața României ca urmare a obținerii independenței de stat în 1877 au făcut ca lucrările să fie amânate pentru o perioadă de timp. În acest timp biserica a fost pusă la dispoziția soldaților ruși staționați în zonă, pentru servicii religioase. Abia în 1883, primăria din Alexandria, fiind condusă de un consiliu, în frunte cu primarul de atunci Ștefan Mândreanu, a decis să acorde prioritate reluării proiectului de finalizare a construcției bisericii. Astfel, la începutul anului 1891 s-a luat legătura cu arhitectul Ion N. Socolescu, cunoscut mai ales datorită Palatului Justiției din Craiova. Socolescu vine pe 14 martie 1891 pentru a vedea starea bisericii și de a analiza condițiile în care el ar putea prelua obiectivul. La 1 iunie 1893, Mitropolitul Ghenadie Petrescu face o vizită în Alexandria pentru a vedea în ce situație se găsesc lucrările la noua biserică. Ajuns la fața locului, P.S. a fost profund dezamăgit de șantierul pe care tocmai îl văzuse și, nervos, amenință cu închiderea totală a lăcașului.

Problema amânării și reluării construcției devenise celebră în toată țara. Motivați de decizia Mitropolitului, dar și dornici de a pune capăt întregii povești care părea să nu se mai termine, Consiliul Primăriei, condus de primarul Dem. Bădescu - Roșiori, a hotărât reluarea construcției și, pentru asigurarea fondurilor necesare, au fost scoase la vânzare terenuri și case și arendate 200 de ha din domeniu propriu.

Având asigurată o bună parte din finanțare, se organizează licitația privind reluarea construcției. După mai multe reluări ale licitației și neînțelegeri privind ofertanții, Consiliul Comunal a preferat alegerea antreprizei bucureștene „Frangulea și Negruzzi”. Astfel, în noiembrie 1895 se reiau lucrările sub supravegherea meșterului Antonie Goti. În vara anului următor, lucrările de construcție erau practic terminate, rămânând doar picturile, dotarea și amenajarea interiorului bisericii. La intervenția lui V. Antonescu, mare moșier și politician liberal din partea locului, prieten cu Constantin Pascally, pictor și mai ales om cu relații în lumea pictorilor, cunoștință a lui Luchian și Artachino, Primăria își oprește alegerea asupra lui Ștefan Luchian. Datorită volumului foarte mare de muncă și al timpului foarte scurt, în care trebuia să execute lucrarea, Luchian acceptă numai cu condiția de a i se alătura și Artachino și Pascally. Au apărut tensiuni între pictori, astfel că, abia începută lucrarea, Pascally părăsește echipa, luându-și partea din bani și plecând la Viena.

Părăsirea lucrării de către Pascally, în condiția termenului destul de scurt, a făcut ca opoziția să speculeze politic situația și să tensioneze și mai mult atmosfera, creând mari șicane celor doi pictori rămași. De aceea, pentru a termina lucrarea, Luchian apelează la Giuseppe Cavalcadi pentru a realiza ornamentele florale și geometrice. Datorită plecării lui Pascally, pictorii au trebuit să se rezume la pictură de mai mici dimensiuni, și anume, sfinții fiind pictați doar bust.

Pe 28 octombrie 1898, Ștefan Luchian trimite o scrisoare primăriei prin care anunță că poate fi convocată comisia pentru evaluarea picturii. La 8 noiembrie 1898 are loc recepția picturii. Comisia formată din pictorul Constantin Aricescu, primar, împreună cu doi consilieri și Grigore Popescu, un delegat al Mitropoliei, semnează documentul de acceptare a lucrării, menționând totuși obligația de a întregi ulterior lucrarea cu pictura exterioară conform contractului, aceasta fiind deja plătită de primărie. Data sfințirii era aproape. Arhitectul Ion Socolescu, întocmește un raport la 17 noiembrie 1898 prin care anunță finalizarea construcției, deși pictura exterioară nu era executată.

Catedrala este în sfârșit sfințită la data de 6 decembrie 1898. Printre invitați se numără Mitropolitul Iosif Gheorghian, care de altfel ține și slujba de sfințire, ministrul Instrucțiunii și Cultelor din acea perioadă, Spiru Haret, numeroși oameni politici, reprezentanți ai administrației, cetățeni ai orașului ș.a. Atmosfera tensionată din timpul lucrării creată de bătălia aceasta neîncetată dintre grupările politice din Alexandria i-a lăsat un gust amar pictorului Luchian. La aceasta se mai adaugă și suferința provocată de trista poveste de dragoste dintre el și Cecilia Vasilescu, fiica unui foarte influent om de afaceri din oraș, rudă a primarului. Cu ea dorea să se căsătorească, însă cum el era doar un „biet zugrav”, este respins de familia acesteia. Scârbit, Luchian părăsește orașul și nu va mai pune niciodată piciorul în Alexandria.

În 1917, trupele germane confiscă clopotul mare și clopotul mic ale catedralei, și trimise în Germania cu scopul de a le transforma în muniție pentru război, dar cum războiul s-a terminat, clopotele au fost salvate. Clopotul cel mic a fost găsit în portul Brăila, însă cel mare avea să treacă printr-o adevărată aventură înainte de a se întoarce acasă. Acesta ajunge în Germania, unde, datorită faptului că avea inscripționat numele orașului „Alessandria”, este trimis în orașul cu același nume din Italia, unde va sta o perioadă. În 1921 ajunge, în sfârșit, la Catedrala „Sf. Alexandru”.

În martie 1994, la 160 de ani de la fondarea orașului, cu sprijinul Muzeului Județean de Istorie, Protoieriei Alexandria, Ministerului Culturii și Cultelor, Ministerului Apărării Naționale și al Primăriei orașului Alexandria, condusă de Leonida Guruianu, au fost aduse la Catedrala „Sf. Alexandru” osemintele domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica (care până atunci se aflaseră la biserica Ghica - Tei din Capitală), cel sub a cărui egidă s-a format orașul nostru. A fost adus de asemenea și sarcofagul din marmoră albă de Carrara, care fusese păstrat la Muzeul Național Militar datorită dezafectării cavoului familiei Ghica de la Pantelimon, ca urmare a lucrărilor de amenajare a lacului Pantelimon și a complexului Lebăda.

În curtea catedralei a fost amplasat în anul 1995 un monument confecționat din beton armat, reprezentându-l pe fostul primar al Alexandriei, Alexandru Colfescu, „strălucit om de afaceri și membru marcant PNL”.

În 1996 este înființată episcopia Alexandriei și Teleormanului cu sediul în Alexandria, biserica „Sf. Alexandru” devenind catedrală episcopală.

Sarcofagul domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica

Nicoleta Fusea

clasa a XII-a A, Colegiul Național „Al. D. Ghica” Alexandria

ETNOGRAFIE

COSTUMUL POPULAR FEMEIESC DE TELEORMAN - CĂMAȘA

Colecția de port a Muzeului Județean Teleorman cuprinde un număr important de piese. Portul popular, ca expresie a vieții materiale și spirituale, este unul din elementele de identitate ale locuitorilor de pe aceste meleaguri, un perimetru geografic caracterizat de o mare efervescență etnoculturală, întreținută poate și datorită amplasării multora dintre satele lui apropierea celebrelor „drumuri ale oii”, „ale sării”, „ale untului”, drumuri care timp de câteva secole au legat Europa centrală și vestică, prin Transilvania, de Orient.

Portul popular teleormănean a atins o mare înflorire în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea, când formele cunoscute astăzi erau deja cristalizate, ca urmare a unui lung proces de dezvoltare. Majoritatea pieselor de port erau confecționate în cadrul gospodăriei țărănești, de către mâinile harnice ale femeii, căreia pe lângă grija gospodăriei și a creșterii copiilor, îi revenea sarcina de a confecționa în cea mai mare parte îmbrăcămintea pentru întreaga

familie, precum și textilele care împodobeau casa. Exista și o categorie de obiecte care au fost lucrate de meșteri specializați, cum ar fi cojoacele, hainele cu găitane, zăbunele, scurteicile, pantofii, ghetetele, podoabele.

Portul popular femeiesc ce s-a purtat în județul Teleorman poate fi încadrat în mai multe tipuri:

- costumul cu catrințe perechi, numite boscele sau zăvelci, specific zonei etnografice Teleorman (fig. 1);
- costumul cu catrință (boscea, zăvelcă), în față și peșteman în spate specific subzonei etnografice Vlașca (fig. 2);
- costumul cu catrință (pestelcă) în față și vâlnic în spate, caracteristic subzonei etnografice Romanați (fig. 3);
- costumul cu catrință în spate și șorț încrețit în față, întâlnit în tot județul;
- costumul cu fustă încrețită și șorț în față, de tip mai nou, întâlnit de asemenea în tot județul;

Pieptănătura și întreaga găteală a capului constituie un element important al costumului și reprezintă ca în toate părțile țării un indiciu clar, legat de starea socială și de vârstă. În mod obișnuit fetele purtau capul descoperit, cu părul împletit într-una sau două codițe - formate fiecare din trei șuvițe - și lăsate liber pe spate. În zilele de sărbătoare purtau flori naturale, panglici colorate, pieptene de os și agrafe. Schimbarea stării civile a fetelor era marcată de schimbarea pieptănăturii, moment numit „învelitul capului”. După această ceremonie femeia nu apărea niciodată în societate cu capul descoperit. Pieptănăturile, acoperitorile de cap pentru femei și tehnica așezării lor au fost foarte variate în județul nostru. Se cunoaște pieptănătura cu „coarne” ca fiind de tradiție foarte veche, pieptănătura „cu coșniță”, deasupra căreia se purta „chemelețul”, peste care se punea ciumberul și ștergarul. Salba de „mamudele” de asemenea s-a purtat în Teleorman și era un indiciu asupra stării materiale a purtătoarei. În portul de lucru s-a folosit ciumberul numit și nansuc, bariș sau tulpan, de culoare albă sau neagră, de formă triunghiulară, legat în diferite moduri: înnodat sub barbă, petrecut pe sub barbă cu colțurile ridicate în sus și înnodat în creștetul capului sau legat la spate cu capetele înfășurate în jurul cocului. Peste ciumber, la sărbători femeile își puneau

marama sau ștergarul de cap, o piesă de formă dreptunghiulară cu o lungime între 1,60-3,00m, țesută în două ițe din borangic, sau borangic cu bumbac, piesă despre care am mai vorbit în nr. 1/2012 al acestei reviste.

Piesa principală a costumului țărănesc femeiesc este cămașa, care se îmbrăca direct pe corp, ca și cămașa bărbătească. În zona Teleormanului s-au purtat cămăși femeiești de mai multe tipuri: cămașa lungă sau scurtă (ie) de tip carpatic, încrețită în jurul gâtului; cămașa zoroclie sau cămașa dreaptă (bătrânească); cămașa cu platcă. Materialul din care se confecționau cămășile a fost bumbacul țesut în două ițe, cu și fără „chenare” (dungi late în țesătură executate cu bumbac mai gros sau cu borangic) sau „marginii” (dungi colorate la marginea pânzei). În secolul al XIX-lea s-a folosit și inul sau cânepa mai ales pentru poalele cămășilor de lucru. Mâneca era compusă fie dintr-o foaie, fie dintr-o foaie și un clin, cu pavă (pătrățel) la subraț și era fie largă, fie cu volan sau strânsă pe bentiță la cămășile mai vechi. Elementele componente ale cămășii erau „refecate” (tivite) și încheiate cu cheițe decorative, cusute cu acul sau cheițe executate cu iglița.

(continuare în pag. 27)

ETNOGRAFIE

(urmare din pag. 26)

Cămașa încrețită are un mic guler sau „bagadele” (dantelă executată cu iglița), sub care cămașa este încrețită cu „pielea găinii”, pe care se cos motive geometrice mărunte. Din punct de vedere al decorului, la cămașile mai vechi (fig. 4), compoziția decorativă era geometrică compusă din romburi și pătrate dispuse pe guler, piepți, spate și mâneci. Motivele decorative caracteristice Teleormanului au fost „S”-ul, romburi și „coarnele berbecului”. Decorul mânelor este cel mai important; cele trei registre ornamentale care-l compun - altița, încrețul și râurile - au denumiri ce variază de la un sat la altul. Altița este încadrată de două rânduri de cusături numite „dinișori”, „închisoare la altița” sau „prag la altița”, iar motivele sunt înscrise în compartimente monocrome sau policrome. Sub altița imediat urma încrețul, care era monocrom, fiind cusut în șabace sau „la fir” cu mătase albă sau galbenă, de obicei cu motivul „coarnele berbecului”. Uneori încrețul lipsea, sub altița fiind plasate râurile. La mâneca rămasă slobodă la extremitatea inferioară pe margini se cosea un rând de motive ornamentale. La mâneca strânsă în volan, pe crețurile de la brățară

și pe marginea mânecii se mai cosea câte un rând de ornamente (fig. 5). Decorația cămășii era realizată prin cusătura cu acul „la un fir”, sau „la mai multe fire”, „în puncte”, „în muscă”, „în tighel”, „în șabac”, „lănțișor”. Muzeul nostru deține o cămașă încrețită la gât de tip carpatic, foarte valoroasă, cea care are numărul de inventar 1 al colecției de etnografie și care după părerea d-nei dr. Doina Dascălu Ișfănoni, reputat etnograf de la Muzeul Național al Satului Dimitrie Gusti, este o cămașă de mireasă (fig. 1), pentru că la mânecă, câmpul ornamental este constituit doar din altița și încreț, iar pe piept are două râuri discrete de o parte și de alta a gurii cămășii. Mâneca este strânsă în bentiță pe care sunt cusute, ca și pe guler motive geometrice mărunte. Datează din al doilea sfert al secolului al XIX-lea și este clasată la categoria juridică *TEZAUR*. O altă cămașă valoroasă deținută de muzeul nostru, de tip carpatic, este clasată tot la categoria juridică *TEZAUR* și spre deosebire de cea de mai sus are pe mâneci brodate și râuri iar mâneca se termină cu volan (fig. 6).

Cămașa zoroclie (bătrânească) este croită împreună cu poalele, are răscoială pe lângă gât, cu gura în față, cu mânecile largi, fără pavă și de obicei libere la extremitatea inferioară. De sub mânecă pornește câte un clin mare în părțile laterale iar la poale sunt introduși câte doi clișișori de o parte și de alta a clinului mare. Această cămașă pentru zilele de lucru avea tighelul în jurul gurii și era decorată cu dantelă la marginea mânecilor, la gura cămășii și în jurul gâtului, executată cu iglița („bagadele”). Mânecile erau prinse cu cheițe cusute cu acul. Cămașa dreaptă de sărbătoare avea decorul executat în punctul „la fir” cu mătase albă sau colorată în jurul gurii, pe piepți, în dreptul umărului, la extremitatea mânecilor și pe poale (fig. 7).

Cămașa cu platcă nu avea guler, doar piesele vechi aveau o bentiță în jurul gâtului. Mânecile se terminau cu bantă sau cu un volan; erau încrețite de la platcă în jos și aveau deschizătura în față. Motivele decorative erau dispuse pe platcă și pe mâneci iar la marginea gurii cămășii, pe guler și la extremitatea mânecilor se lucrau cu iglița „moțuri”. Cromatica ornamentului este predominantă de roșu, verde, galben, oliv, albastru sau negru.

O cămașă de dată mai recentă este cămașa cu „altița peste piept” având decorul dispus sub forma unui semicerc ce cuprinde umerii și piepții (fig. 8).

Luminița Gheorghe

Bibliografie

- Maria Cioară - Bâtcă, Vlad Bâtcă, *Zona Etnografică Teleorman*, Ed. Sport - Turism, București, 1985, p. 130, 131.
Doina Dascălu Ișfănoni, *Ținuta scenică a interpretului de muzică populară*, Ed. Olimp, București, 1999, p. 9.
Georgeta Stoica, Maria Văgâi, *Arta populară din Câmpia Munteniei*, Casa creației populare a județului Ilfov, 1969, p. 54, 56, 63.

RESTAURARE - CONSERVARE

RESTAURAREA UNUI CATAVASIER

Volumul este un manuscris de început de sec. XIX ce cuprinde o serie de cântări bisericești, având textul în limba română, cu caractere chirilice. Suportul filelor este o hârtie de aspect rugos, neabsorbant, de culoare verde deschis, fără linii de apă sau filigran. Pentru scriere s-a folosit cerneală neagră, greu solubilă în apă și roșie, insolubilă, tranșele blocului de carte fiind, de asemenea, colorate în roșu cu cerneală. Pe lângă notele pe marginea textului, cu creion, pe una din paginile nescrise a fost notat cu caractere latine începutul psalmului 50.

Fasciculele manuscrisului au fost cusute pe trei nervuri profilate, din cânepă, cu două lănișoare marginale, fără capital-band. Cotorul interior a fost căptușit cu hârtie de același tip ca și filele cărții, cu aripioare lipite pe scoarțe întărind articulația. Scoarțele, din carton stratificat căptușit cu hârtie, au avut colțurile îmbrăcate în piele maronie, ca și cotorul exterior. Fețele copertilor au avut ca învelitoare o hârtie albastră cu un ușor model reliefat, cu motive florale.

Separat cărții, a fost găsit un pachet de file asemănătoare manuscrisului, nelegate.

Deteriorări fizico-mecanice avansate produse pe fondul umezirii legăturii (1), pierderea copertii datorită desprinderii sale în condiții de umiditate în exces (2), deteriorarea piciorului cotorului exterior cu pierdere de material (3) și deteriorări ale filelor detașate și gradul lor mare de murdărire (4).

Gradul mare de deteriorare la exterior dovedește condițiile improprii în care a fost păstrat volumul: ceacănele de apă ale forțărilor și desprinderea pielii cotorului de scoarțe, cu pierderea acestora, arată umiditatea ridicată și de scurtă durată la care a fost expus, fără însă ca filele să aibă de suferit. De asemenea, sunt prezente multiple deteriorări mecanice ale copertilor și forțărilor, fără ruperea nervurilor pe articulații. Deși paginile s-au păstrat într-o stare bună, pe cuprinsul manuscrisului se constată îmbrunirea puternică pe zonele scrise cu cerneală neagră, datorită acidității acesteia.

În condiții de umezeală s-a produs și atacul biologic vizibil prin petele de mușgai (forțăurile anterioare). Se mai pot observa câteva galerii produse de cari (forțăuri și câteva din filele de început), precum și atacul rozătoarelor (colțul superior al filelor de sfârșit).

Paginile detașate de volum au fost găsite lipite, cu depozite de pământ întărit între ele. S-au dovedit după desprindere a fi ciorne, având text identic pe mai multe file.

(continuare în pag. 29)

RESTAURARE - CONSERVARE

(urmare din pag. 28)

Diferite tipuri de deteriorări biologice: mușgaiuri (5), galerii de cari (6), lipsă din suportul cărții produsă de rozătoare (7).

Ca tratament aplicat, după desprăfuirea generală a manuscrisului și a filelor detașate, s-a trecut la curățarea uscată prin îndepărtarea mecanică a depozitelor de pământ. Pe porțiuni mici ale acestor file s-au făcut teste în vederea curățării prin spălare, în urma cărora s-a hotărât spălarea în apă la 40°C, fără a insista pe zonele scrise.

S-a trecut apoi la restaurarea paginilor manuscrisului, forțașului posterior și a filelor detașate, operație efectuată cu hârtie

japoneză în metoda „la dublu” și adeziv CMC (carboximetilceluloză), apoi presate. Forțașul anterior fiind deosebit de afectat de mușgaiuri, cu un grad mare de murdărire a fost înlocuit complet, croindu-se forțașuri noi din hârtie oranj deschis. Forțașul posterior original, partea liberă, datorită textului purtat și deteriorării mai reduse a fost păstrat și plasat după restaurare în fața primei file.

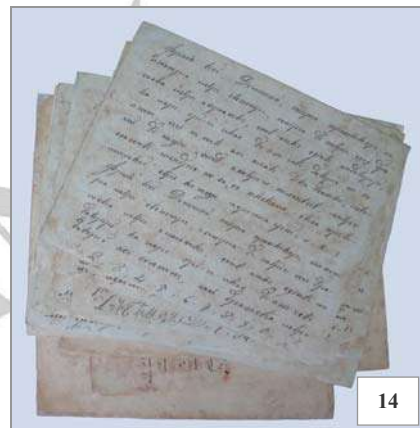
Filele manuscrisului, după restaurare: completarea părții libere a forțașului posterior și amplasarea sa în fața filelor manuscrisului (8), completări ale zonelor lipsă din suport (9, 10).

Volumul a fost legat în sistemul original, prin coasere pe trei nervuri profilate, lipite după defibrare în evantai pe scoarțe noi, din carton stratificat. Acestea au fost îmbrăcate în hârtie groasă, ornamentată și cu puțin relief. Din piele nouă, adaptată cromatic

hârtiei învelitorii, s-au îmbrăcat cotorul și colțurile copertilor, după care s-au lipit de scoarțe părțile fixe ale forțașurilor.

Manuscrisului i s-a confecționat o casetă de protecție, în care a fost plasat și grupul de file detașate, împachetate individual.

Simona Tironeac

Coperțile volumului (11, 12), cotorul exterior (13) și filele detașate (14), după restaurare.

RESTAURARE - CONSERVARE

RESTAURAREA UNUI VAS ENEOLITIC

Vasul a fost descoperit fragmentar, în urma săpăturilor efectuate pe șantierul arheologic Vitănești „Măgurice”, fiind datat ca aparținând celei de a doua jumătăți a mileniului V î.Hr.

A fost confecționat manual, dintr-o pastă fină, în componența căreia s-a adăugat ca degresant nisip cu granulație mică. Pentru creșterea impermeabilității, interiorul și exteriorul au fost netezite. Culoarea vasului este maroniu-gălbuie, cu nuanțe roșcate.

După o primă examinare, s-a putut constata că fragmentele ceramice din partea superioară a vasului sunt lustruite pe exterior, dar grafitul care le decora nu s-a mai păstrat. Motivele decorative sunt parțial vizibile, fiind afectate de arderea secundară. După reconstituirea decorului, se observă că acesta este format din două registre suprapuse, delimitate atât între ele cât și de partea inferioară a vasului prin 4-5 linii orizontale, paralele. Alte grupuri de linii paralele, oblice împart registrele în sectoare separate, ce prezintă la interior motive ovale, puternic alungite, dispuse două câte două. Zona diametrului maxim, ușor bombată și bine evidențiată de restul vasului este decorată cu trei benzi lustruite, reliefate, orientate oblic, fiecare având în interior două șanțuri ușoare, realizate prin tragerea lutului crud. În partea superioară a ei, se găsesc patru grupe de câte doi butoni conici, amplasate la distanțe aproximativ egale, diametral opuse.

În laboratorul de restaurare, toate impuritățile (nisip, pământ) au fost îndepărtate de pe fragmentele ceramice prin spălare în apă caldă, cu ajutorul unei perii fine, din fibre naturale. Pentru înlăturarea depunerilor calcaroase, s-a optat pentru efectuarea unui tratament chimic. După ce au fost imersate în apă până la saturație, fragmentele au fost curățate cu o soluție slabă de acid citric (concentrație 5%). Au urmat băi repetate sub jet de apă pentru neutralizarea acidului. Uscarea fragmentelor ceramice s-a făcut la temperatura camerei, pe hârtie de filtru.

fragmente componente ale vasului

asamblare - etapa de lucru

S-a trecut apoi la desfășurarea formei vasului pe hârtie. S-a constatat că cele 60 de fragmente (5 din buză, 4 din bază și 51 din corp) reprezintă aproximativ 75% din totalul vasului. Asamblarea fragmentelor (două câte două) s-a făcut cu ajutorul poliacetatului de vinil (aracet) fără plastifiant, acesta având proprietatea de a deveni transparent după întărire. Până la uscarea aracetului, fragmentele lipite au fost poziționate în lădițe cu nisip. La sfârșitul operației de asamblare s-a putut observa că lipsesc fragmente din zona buzei, corpului și bazei.

Completările zonelor lacunare s-au făcut cu ipsos. Pentru a turna ipsosul, a fost necesară confecționarea unor amprente din ceară dentară. Aceasta s-a încălzit, s-a luat amprenta de pe interiorul părții originale a vasului și s-a transpus pe partea lipsă. Apoi s-a turnat ipsosul dinspre exterior. Turnarea s-a făcut treptat, consolidându-se mai întâi baza. După completare, s-a efectuat finisarea ipsosului, cu ajutorul bisturiului și a pânzei abrazive cu granulații diferite. Au fost refăcute și elementele de decor folosindu-se instrumente specifice.

asamblare

completare cu ipsos

integrare cromatica

În final, zonele completate cu ipsos au fost integrate cromatic. Această operație s-a realizat prin pensulare, utilizându-se culori tempera, într-o nuanță apropiată de cea a vasului.

După încheierea lucrărilor de restaurare, s-au efectuat măsurători ale vasului, în urma cărora s-a putut spune că acesta are înălțimea de 27,6 cm, diametrul buzei de 11,8 cm, diametrul bazei de 8 cm, iar cel maxim de 24 cm. La final, obiectul a fost ambalat și transportat în laboratorul de conservare.

Fiind o piesă deosebită, și-a găsit locul în cea de-a doua sală a expoziției permanente de arheologie, „Eneoliticul”, care urmează a fi deschisă pentru public la Muzeul Județean Teleorman, în prima parte a anului 2014.

Mădălina Dumitru

RESTAURARE - CONSERVARE

ORGANIZAREA EXPOZIȚIEI „TEZAURE MONETARE”
DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONSERVĂRII

Muzeul contemporan îndeplinește următoarele funcții principale: evidență și cercetare, punere în valoare și ocrotirea patrimoniului cultural-național, funcții deopotrivă importante, independente și complementare. Deși toate au aceeași însemnătate, punerea în valoare prin organizarea de expoziții a rămas preocuparea dominantă.

Așa cum a fost semnalat în nr. 1 și 2 din 2012 ale acestei reviste, în anul 2011 Muzeul Județean Teleorman deschidea prima sală - „Eneoliticul” - a expoziției permanente „Înapoi în timp – arheologie și numismatică în județul Teleorman”, pentru ca în anul următor, să fie rândul sălii „Tezaure monetare” în cadrul proiectului expozițional ce cuprinde, în total, cinci săli.

Cu toate ca actuala clădire a instituției a fost proiectată pentru a găzdui muzeul, arhitectul nu a colaborat cu personalul de specialitate. Spre exemplu, cele cinci săli destinate expoziției permanente de arheologie prezintă o comunicare defectuoasă, aspect ce împiedică realizarea unui bun circuit de vizitare. Prin urmare, spațiul expozițional a suferit o serie de adaptări și transformări, astfel că pentru sala „Tezaure monetare” s-a creat practic o incintă nouă prin realizarea unui perete despărțitor.

Acesta a fost construit pe o structură din țevă cu profil pătrat prin sudură și fixată în pereți, tavan și podea; cu armătură metalică interioară și plăci ignifuge. Accesul în sala se face printr-o ușă metalică montată în peretele despărțitor.

Pereții, care prezentau crăpături, au fost reparați și vopsiți cu var lavabil de culoare gri.

Vechile ferestre, cu nouă deschideri, care aveau tâmplărie de lemn, au fost înlocuite cu geamuri termoizolante, cu patru deschideri.

A fost schimbat și sistemul de iluminare. Acesta era compus dintr-un caroiaj de 5 x 5 geamuri mate pe structură de lemn iar iluminatul se făcea cu tuburi fluorescente. S-a păstrat structura de lemn dar geamurile au fost înlocuite cu plăci de gipscarton iar iluminarea se face cu 13 spoturi dispuse alternativ prin practicarea unor orificii în plăci. Întreg plafonul a fost vopsit cu var lavabil, respectiv vopsea de lemn gri.

Sistemul de încălzire a fost mascat prin confecționarea unor măști metalice și a unora dintr-un cadru de lemn îmbrăcat în pânză de sac.

Podeaua a fost acoperită cu mochetă de culoare gri care atenuează zgomotele și dă o anumită intimitate spațiului.

Pentru etalarea monedelor s-au folosit vitrine de două dimensiuni (80 x 80 cm, respectiv 160 x 80 cm). Acestea au scheletul metalic, blatul este în plan înclinat, din placaj pe un cadru din cherestea de fag și protejate de geamuri. Recondiționarea lor a constat în vopsirea părților metalice cu vopsea gri, îmbrăcarea marginilor vitrinelor cu material textil plușat de culoare violet, îndepărtarea vechiului postav de pe blaturi și înlocuirea acestuia cu același material textil.

Aspecte din timpul amenajării sălii

Pentru prevenirea unor atacuri xilofage, tot lemnul folosit în expoziție a fost tratat preventiv cu Sadolin Base prin pensulare, în două etape la un interval de 12 ore.

Lucrările la amenajarea spațiului au demarat în luna august 2010 și s-au finalizat două luni mai târziu, astfel că, poluarea alcalină datorată lucrărilor de renovare a dispărut până la montarea exponatelor.

Monitorizarea microclimatului s-a făcut pe o perioadă de 1 an și 5 luni cu un termohigrometru digital care nu are posibilitatea de a înregistra grafic valorile de umiditate relativă (UR) și temperatură (T). S-au constatat foarte mici variații de umiditate, valorile UR fiind cuprinse între 50-60%. Pentru temperatură, lucrurile stau puțin diferit. Primăvara și toamna temperatura poate atinge valori mai scăzute de până la 15-16° C, dar pe timpul verii și iarna, o dată cu furnizarea agentului termic, temperatura crește la o

valoare maximă de 25°C. Lipsa unei instalații de aer condiționat și poziționarea clădirii în apropierea unei artere intens circulate ce îngreunează aerisirea prin deschiderea ferestrei, au condus la adoptarea unei soluții de compromis pentru în cea ce privește scăderea temperaturii. Aceasta se realizează prin deschiderea ușii către hol și casa scării, incinte care nu sunt prevăzute cu sisteme de încălzire. Între sălile de expoziție și hol, există o sală de acces, care în situația dată, funcționează ca o încăpere-tampon ce împiedică transferul brusc de temperatură.

Protejarea de lumina naturală s-a făcut prin confecționarea de draperii din bumbac de culoare închisă (gri-lila) dar s-a constatat că metoda nu era eficientă, așa ca, ferestrele au fost acoperite și cu polistiren de 2 mm, astfel ca lumina naturală este obturată total, chiar dacă piesele, confecționate din materiale anorganice, nu sunt expuse unei deteriorări majore și iminente.

(continuare în pag. 32)

RESTAURARE - CONSERVARE

(urmare din pag. 31)

După aranjarea și finisarea elementelor structurale ale spațiului expozițional, au fost montate materiale complementare: 24 de rame cu iluminare laterală cu diode electroluminiscente (similare cu panourile publicitare de tip *backlight*) cu fotografiile mărite ale unor monede reprezentative, precum și harta județului Teleorman cu descoperirile monetare. A urmat efectuarea unei curățenii amănunțite și s-a aplicat un tratament de dezinfecție cu insecticid Parainsect în proporție de 1:15, repetat la un interval de 12 zile. Ultima etapă a constat în poziționarea vitrinelor și confecționarea suporturilor din carton neacid (mucava) îmbrăcat în material textil pe care au fost expuse monede-capete de serie.

Stabilirea portofoliului de obiecte s-a făcut prin selectarea de către manager și conservator a pieselor care urmau a fi incluse în expoziție, pe baza stării formale și a stării de conservare. Lipsa unui restaurator metale sau a resurselor financiare a limitat expunerea integrală a unor tezaure, unele piese comportând intervenții de restaurare. Au fost selectate 2716 de monede dintre care doar 28 de monede sunt descoperiri izolate, celelalte aparțin unui număr de 24 de tezaure sau loturi de tezaure. În ceea ce

privește metalul din care sunt confecționate, 2 monede sunt din aur, 2680 din argint și 34 din bronz.

Perioada acoperită de bunurile culturale expuse este cuprinsă între din sec. IV î.Hr., până târziu, în sec. XVIII, prin urmare, calitatea materialelor folosite variind de la o epocă la alta sau de la zonă la zonă. Monedele au în componență metale prețioase de 583%, respectiv 900% la cele din aur și între 750-950 % la cele din argint, inclusiv la cele care au miez din metal comun acoperit cu foiță de argint.

Majoritatea monedelor și tezaurelor monetare au îmbogățit patrimoniul muzeului în anii '70-'80, perioadă în care au și fost restaurate. Cu excepția unui tezaur nou intrat în colecția numismatică, care a fost restaurat relativ recent și a câtorva loturi ce au fost supuse unui nou proces de restaurare, restul monedelor prezentau produși de coroziune specifici argintului. Deoarece monedele au mai fost expuse cu mult timp în urmă, o parte din piese prezentau fie etichete sau urme de etichete lipite cu un adeziv pe bază de clei de oase, fie confecționate din hârtie adezivă. Din totalul de piese, cca. 80% au necesitat operații de curățare.

Monede, înainte și după curățare

Intervenția s-a făcut numai pe piesele de argint. Datorită volumului mare de monede, curățarea s-a făcut într-o perioadă de aproximativ șapte luni, în loturi de maxim 30 de piese.

Prima etapă a constat în fotografierea monedelor, avers-revers, pe plicurile proprii, pentru identificare ulterioară.

Pentru înlăturarea resturilor de etichete și adeziv s-a tamponat zona respectivă cu apă, s-a lăsat la înmuiat cca. 5 min., după care au fost îndepărtate printr-o simplă ștergere cu o cârpă din bumbac. A urmat curățarea prin mișcări circulare cu tampoane din pânză de bumbac impregnate cu soluție Sano Multifmetal până la înlăturarea oxizilor de argint. De asemenea, s-a ținut cont și de calitatea piesei în procesul chimic de curățare prin cantitatea de substanță folosită și timpul de acționare a acesteia. Îndepărtarea soluției s-a făcut cu apă de la rețea după care au fost neutralizate în apă distilată. Pentru accelerarea procesului de uscare, s-a folosit o pânză de bumbac (finet) cu care a fost șters surplusul de apă de pe monede, totodată, piesa recăpătând strălucirea specifică argintului.

După uscarea completă, monedele au fost fotografiate din nou, avers-revers. S-a stabilit ce parte a piesei va fi expusă, iar pe cealaltă parte s-a lipit cu poliacetat de vinil o hârtie pe care a fost inscripționat numărul de inventar.

Tezaure monetare și vasele în care au fost descoperite

În expoziție si-au găsit locul și două vase ceramice, piese în care au fost descoperite două tezaure monetare. Acestea nu au necesitat operații de restaurare deoarece unul era întreg iar celălalt era deja restaurat. Singurele intervenții au fost desprăfuirea, ce s-a realizat prin pensulare și integrarea cromatică la cel restaurat.

Implicarea în expoziție a unui număr sporit de bunuri și încă a celor mai valoroase, le afectează starea de conservare. Alegerea celei mai bune poziții constituie de multe ori un subiect de conciliere între două cerințe la fel de îndreptățite, nu de puține ori contradictorii: punerea în valoare a obiectului și cerințele conservării acestuia. În acest caz, s-a optat pentru o etalare individuală a monedelor, cu câteva mici excepții unde au fost suprapuse, suprafața de contact între ele fiind destul de redusă. Vasele ceramice, care au completat cele două tezaure, nu au fost expuse în poziția indicată de funcția originală ci într-o formă mai mult sugestivă, asigurându-li-se o bună stabilitate.

Ultima etapă a organizării expoziției a constituit-o amplasarea etichetelor explicative realizate din folie autoadezivă printată, fixată pe plexiglas transparent.

Vitrinele au fost închise și publicul vizitator a putut să treacă pragul expoziției *Tezaure monetare* începând cu data de 18 mai 2012.

Pompilia Zaharia

RAFTUL CU CĂRȚI - ACTIVITATEA EDITORIALĂ

Activitatea editorială a Muzeului Județean Teleorman s-a concretizat în anul 2013 printr-un număr de două publicații în format clasic și o publicație în format digital.

1) Publicația periodică a Muzeului Județean Teleorman **Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie. Nr. 5-2013;**

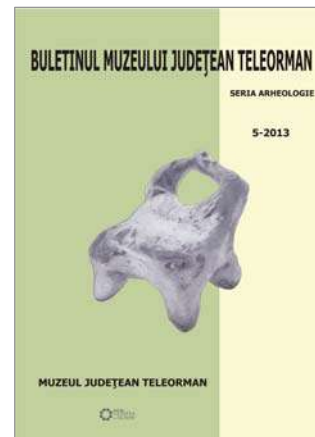
2) **Monografia comunei Surdulești**, autor Ioan Spiru, Ed. Ordessos, Pitești, 2013, în seria **Publicațiile Muzeului Județean Teleorman, nr. VIII;**

3) S-a început constituirea portofoliului de articole pentru **Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie. Nr. 6-2014.**

***

A continuat realizarea publicației electronice bianuale (cu apariție la 31 ianuarie și la 31 iulie) **Muzeul Județean Teleorman – e Buletin de informare**. Publicația, inițiată în anul 2012, își propune o largă informare a publicului despre activitatea muzeului.

Este găzduită website-ul a instituției și numerele apărute până în prezent pot fi accesate de la următoarea adresă: <http://www.muzeulteleorman.ro/e-buletin.html>

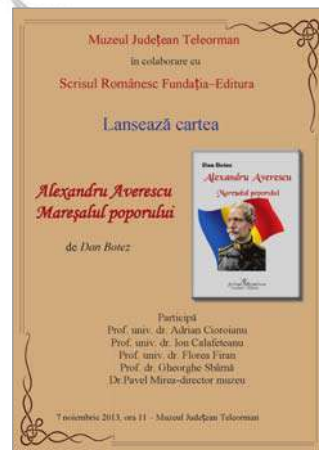

***

Muzeul Județean Teleorman a organizat și a găzduit lansări de carte după cum urmează:

- 1) **Mareșalul Averescu – mareșalul poporului**, autor Dan Botez (7 noiembrie);
- 2) **Monografia comunei Surdulești**, autor Ioan Spiru (19 decembrie);

Pavel Mirea

CE VA URMA ? AGENDA CULTURALĂ IANUARIE – IUNIE 2014

Un nou an cultural începe pentru Muzeul Județean Teleorman. Pentru prima jumătate a anului 2014, ne-am propus să aducem în fața publicului, așa cum l-am obișnuit, o serie de manifestări prilejuite de diverse evenimente istorice și tradiții populare, dar și expoziții noi. Acestea se vor derula după următorul program:

EXPOZIȚII PERMANENTE

Expoziția permanentă *Înapoi în timp. Arheologie și numismatică în județul Teleorman*
- sala *Eneoliticul* (propunere finalizare mai);

EXPOZIȚII TEMPORARE

- *Calendarul - o poveste despre timp*, expoziție tematică a colecționatului Gheorghe Zbârcea din București – decembrie 2013-februarie 2014;
- *Relieve sub asfalt. Cercetări arheologice pe Șoseaua ocolitoare a municipiului Alexandria*, expoziție în care sunt prezentate rezultatele cercetărilor arheologice din anii 2011-2012 de pe traseul acestei lucrări de infrastructură rutieră – iunie 2013-mai 2014;
- *Mărțișoare pentru mame*, expoziție organizată de preșcolari și elevi, în cadrul parteneriatelor educaționale încheiate cu muzeul – februarie-martie;
- *Călătorie în adâncurile mărilor și oceanelor*, expoziție de științele naturii, organizată în colaborare cu Muzeul Olteniei – aprilie-septembrie 2014;
- *Simbolul crucii în arta populară teleormăneană*, expoziție ce va pune în valoare piesă etnografice din zona Teleormanului – mai 2014 - mai 2015.

CICLUL EXPOZIȚIONAL „EXPONATUL LUNII”

Ciclu expozițional ajuns în șaptelea an de desfășurare, va continua în perioada februarie-iunie, inclusiv cu desfășurarea concursului *Vino la muzeu și câștigă*.

PROGRAMELE EDUCAȚIONALE : MUZEUL - SURSĂ DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE și MUZEUL... TE VIZITEAZĂ

- Unirea Principatelor Române și reformele lui Cuza* – ianuarie;
- Mărțișorul o tradiție populară românească* – martie;
- Sfinții 40 de Mucenici – de la o sărbătoare creștină la o tradiție populară* – martie;
- Bazele arheologiei pentru copii (I)* – aprilie;
- 9 mai – zi cu triplă semnificație istorică* – mai;
- Vechi unități de măsură* – mai;
- Bazele arheologiei pentru copii (II)* – mai;
- Obiceiuri populare de Rusalii* – iunie;
- Muzeul altfel* - ediția a III-a – săptămâna 7-11 aprilie - proiect ce vizează organizarea unor vizite tematice și a unor concursuri la muzeu, în cadrul săptămânii de „școală alternativă”.

SIMPOZIOANE, COLOCVII, MESE ROTUNDE

- 1949 – debutul sovietizării agriculturii în România – 75 de ani de la începutul colectivizării* – martie;
- Arheologi teleormăneni, arheologi prin Teleorman* – martie;
- Primului Război Mondial și consecințele sale* – mai;

PROGRAME ȘI EVENIMENTE PENTRU PUBLICUL LARG

- Noaptea muzeelor*, cel mai important eveniment cultural al anului, organizat cu sprijinul Consiliului Județean Teleorman – 17 mai
- Ziua porților deschise la Muzeului Județean Teleorman*, cu ocazia unor evenimente precum: *Ziua Culturii Naționale (15 ianuarie)*, *Dragobetele (24 februarie)*, *Ziua Internațională a Copilului (1 iunie)*.

Important ! Detalii, noutăți și modificări ale **Agendei Culturale 2014**, dar și informații despre alte activități specifice, pot fi găsite periodic pe website-ului **Muzeului Județean Teleorman**: <http://muzeulteleorman.ro> și pe contul de facebook: <https://www.facebook.com/pages/Muzeul-Judetean-Teleorman/278274902232921>

PĂREREA DUMNEAVOASTRĂ CONTEAZĂ

A fost o vizită frumoasă, din care am învățat despre Teleorman.

Catană Horia Ștefan, 4 iulie 2013

* * *

Este foarte interesant și sunt foarte multe exponate frumoase. Vom revenii.

Edi și Teo, 4 iulie 2013

* * *

A fost o vizitare foarte frumoasă dar mie mi-a plăcut foarte mult pentru că îmi aduce aminte de bunicii mei care coseau lâna.

Vulpe Ionuț, 9 iulie 2013

* * *

A fost o zi de excepție la Muzeul Județean Teleorman și am vizitat multe lucruri frumoase.

Manea Alexandru, 9 iulie 2013

* * *

Mulțumesc pe această cale organizatorilor muzeului pentru lucrurile interesante și mai ales turului prezentat foarte frumos.

Ionuț V., 11 iulie 2013

* * *

Am fost impresionați de primirea călduroasă chiar aproape de ora închiderii. Nostalgii din copilărie au fost resimțite.

Mircea și Radu din București, 14.08.2013

* * *

Am fost impresionat de ce am văzut în acest muzeu.

Florin din Peretu

* * *

Mie mi-a plăcut cel mai mult expoziția de velințe și bordeiul pe care l-am văzut. M-a impresionat prima vizită la muzeu.

Iorga Andreea din Văceni

* * *

Vin și revin mereu cu mare plăcere la Muzeul de istorie. E ca o întoarcere în timp. Aici găsesc reperele unei lumi apuse, frumoase, dar încă vie în sufletul meu. Felicitări!

Anonim

* * *

Mulțumiri pentru clipele frumoase, trăite azi, 6.09.2013 la Muzeul Județean Teleorman din Alexandria. Felicitări!

Anonim

* * *

A fost frumos! Ne-a plăcut mult expoziția, mai ales „centura ocolitoare”.

Anonim, 20.09.2013

* * *

Ne-a plăcut tuturor. Școala nr. 5.

Ștefania Cristea cls. VIII A

* * *

Astăzi 25 septembrie am vizitat expoziția „Relicve sub asfalt” și am fost fascinați.

Școala nr. 5, cls. a VI-a

* * *

Felicitări pentru cea de-a doua ediție „Colecții-Colecționari - O EDIȚIE DE COLECȚIE!”.

Prof. Daniela Banu, 1 oct. 2013, Ziua inaugurării

* * *

PĂREREA DUMNEAVOASTRĂ CONTEAZĂ

ありがとう
 Koyo Romania
 中村明雄
 Impresionant! Succes pe viitor!
 Mihail P
 中村明雄
 Spatsushita
 Beate Lumos

***

Minunat, absolut și complet prin complexitatea simplului...

Cel mai memorabil moment ar fi întâlnirea colecției referitoare la pipă, căci un gând năstrușnic m-a marcat... pachetele de tutun erau fumate... Minunată ironie!

Nu doresc să fiu apreciată ca deținând o lipsă de modestie dar trebuie să recunosc că și chiar năstrușnicie a fost însuși colecția mea... Colecția gumelor de șters!

Apreciez efortul depus pentru această acțiune și mulțumesc „investitorilor”.

Oana Becheru

***

Mie mi-a plăcut întregul muzeu, însă cel mai mult am apreciat colecția de monede și de asemenea mi-a mai plăcut expoziția temporară. A vizita acest muzeu a fost o experiență plăcută.

Anonim

***

Am rămas impresionat vizitând muzeul de istorie județean și mulțumesc mult celor care au muncit pentru dezvoltarea muzeului.

Cu toată stima, C. Melinte, 15.10.2013

***

Vă mulțumesc pentru faptul că existați în orașul nostru!

Anonim

***

Sunt pentru prima oară într-un muzeu și mă bucur că acesta este cel din județul meu natal. Am fost impresionată să aflu despre civilizația și viața domestică din trecut de pe aceste meleaguri.

Anonim

***

Ne-a plăcut foarte mult tot muzeul și în special apreciem devotamentul și eforturile domnului director și al personalului.

Anonim, 26.10.2013

***

Astăzi, 10.12.2013 am avut prilejul de a vizita pentru prima dată acest minunat muzeu. Colecția lui poate fi mărită cu ajutorul nostru dacă avem bunăvoința de a dona fiecare câte ceva. Toată stima și respectul personalului ce se ocupă de acest muzeu.

O dorință arzătoare ar fi din partea mea ca să încercăm să donăm câțiva bănuți pentru anumite renovări care lasă de dorit. Totul este fascinant dacă este donat acestui muzeu.

Mulțumesc că și familia mea și casa mea de la Găuriciu a fost expusă.

Florența Cosac, Izvoarele – Găuriciu

La realizarea acestui număr au mai contribuit: Cătălin-Ionuț Florea, Nicoleta Fusea, Gheorghe Zbârcea.

REDACȚIA: MUZEUL JUDEȚEAN TELEORMAN

Adresa: str. 1848 nr.1, cod poștal 140033, ALEXANDRIA, jud. Teleorman
 tel/fax: 0040-247-314761, email: muzjudteleorman@yahoo.com, web: <http://muzeulteleorman.ro/e-buletin.html>

Redactor Șef: Pavel Mirea

Redactori: Cătălin Borțun, Mădălina Dumitru, Luminița Gheorghe, Corina Iordan, Claudiu Olaru, Steluța Pătrașcu, Simona Tironeac, Ion Torcică, Pompilia Zaharia

Procesare text, editare imagini și webmaster: Liviu Nicolescu